

ನೇಸರು

ತಿಂಗಲೋಲೆ

₹ 5/-

PAGES 20

OCTOBER 2022

Nesaru Tingalole

Vol. XL - 10

ದಸರಾ
ಹಬ್ಬದ

ನಲು
ಹಾರೈಕೆಗಳು

ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಮುಂಬೈ
THE MYSORE ASSOCIATION, BOMBAY

393, Bhau Daji Road, Matunga, Mumbai - 400 019. | Tel.: 2403 7065

Email : mysoreassociation.mumbai@gmail.com

ಶ್ರೀರಂಗರ ನಾಟ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರ ಪೋರ್ಚುಗೀಸಿಗೆ

ನೇಸರು ವರದಿ

ಭರತಮುನಿ 'ನಾಟ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ' ಬರೆದ. ಅವನು ಬರೆದ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಈ ನಾಟ್ಯ ಒಂದು ಭಾಷೆಯಾಗಿತ್ತು. ಕೇವಲ ಆಂಗಿಕ ಮುದ್ರೆಗಳಿಂದಲೇ ಒಂದು ಕಥೆಯನ್ನು ನಿರೂಪಣೆ ಮಾಡಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ತಿಳಿಸುವಂತಹ ಭಾಷೆಯಾಗಿತ್ತು. ಇದರಿಂದಲೇ ನಮ್ಮ ಇಂದಿನ ಹಲವು ಕಲೆಗಳು ಬೆಳೆದಿರುವುದು. ನಾಟಕವಂತೂ ನಾಟ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದಿಂದಲೇ ಬೆಳೆದದ್ದು. ಅದು ಅನುಚಾನವಾಗಿ ಇಷ್ಟು ಕಾಲ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಜನಮನದ ಮೇಲೆ ಅಚ್ಚೊತ್ತಿದೆ ಎಂದರೆ ಏನೂ ಅತಿಶಯವಲ್ಲ. ಇಂದಿನ ಚಲನಚಿತ್ರಗಳಾಗಲೀ, ಟಿವಿ ಸೀರಿಯಲ್‌ಗಳಾಗಲೀ, ಓಟಿಟಿ ಅಟ್ಟದ ಸಿನೆಮಾಗಳಾಗಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಈ ಭರತ ನಾಟ್ಯದ ಶಾಸ್ತ್ರ ಹೊರಗಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಹೆಮ್ಮೆಯ ನಾಟಕಕಾರರಾದ ಶ್ರೀರಂಗರು, ಈ ಭರತ ಮುನಿಯ "ನಾಟ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರ"ವನ್ನು

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆದರಲ್ಲದೆ ತಮ್ಮ ಅನುಭವವನ್ನೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಇಳಿಸಿದರು. ಅವರ ಅಪಾರವಾದ ಭಾರತೀಯ ಹಾಗೂ ಆಂಗ್ಲ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಅನುಭವ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಕ ಮಾಡಿ ಇಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀರಂಗರಿಗೆ ಬೇರೆ ಯಾರೋ ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಕೊಡುವ ಅಗತ್ಯವೇನೂ ಇಲ್ಲ ಏಕೆಂದರೆ ರಂಗಭೂಮಿ ಅವರಿಗೆ ರಂಗಭೂಮಿಯ "ಗುರುಪಿತಾಮಹ"ನ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿದೆ.

ಅಂತಹ ಗುರುವಿನ "ನಾಟ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ"ವನ್ನು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಆಫ್ ಬ್ರೆಜಿಲ್ ಅವರು ತಮ್ಮ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿ ಇದೇ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 17ರಂದು ಅದ್ವಾರಿಯಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದರು. ಹೀಗೆ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಕೀರ್ತಿ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಹರಡಿದೆ.

ಇಂತಹ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಗುರುವಿಗೆ "ನೇಸರು" ತನ್ನ ತಲೆ ಬಾಗುತ್ತದೆ.

ನಗೆ ಹನಿ

ಅವನನ್ನೂ ಮಗುವಿನಿಂದ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ವಠಾರದಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದ. ಮಹಾಸೋಮಾರಿ, ಕೆಟ್ಟ ಕುಡುಕ, ಯಾರೊಂದಿಗೂ ಸಂಬಂಧ ಸರಿ ಇಲ್ಲ. ಊರಿಗೆಲ್ಲ ದರಿದ್ರ ವಕೀಲ ಅಂದ್ರೆ ಅವನೇ!

ಮೂಲ್ ಜನ ಹೆಂಗಸರ ಜೊತೆ ಬೇರೆ ಸಂಬಂಧ ಮುಂಡೇಗಂಡಂಗೆ ! ಅದರಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತೀನೂ ಒಬ್ಬಳು!

ಇವನ ವಿಷಯ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಏನು?

ತಕ್ಷಣ ಜಡ್ಡ್ ಆ ಇಬ್ಬರೂ ವಕೀಲರನ್ನು ಕರೆದು ಹೇಳಿದಂತೆ:- "ಆಕೆ ಹತ್ತಿರ ನನ್ನನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಇವರು ಯಾರು ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತಾ ಅಂತೇನಾದ್ರೂ ಕೇಳಿದ್ರೋ ನಿಮ್ಮ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಗಲ್ಲು ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತೀನಿ ಹುಷಾರ್... !"

ವೃದ್ಧಿಯ ಹರಕು ಬಾಯಿಗೆ ಭಯಗೊಂಡ ಜಡ್ಡ್ , ವಕೀಲರಿಗೆ ಗಲ್ಲಿಗೇರಿಸುವ ಬೆದರಿಕೆ

ಹಳ್ಳಿ ಕೇಸ್ ಒಂದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಗುಂಡಮ್ಮಜ್ಜಿನ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಕರೆದಿದ್ದು, 95 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸು ಅರಳುಮರಳೋ? ಕಣ್ಣು ಕಾಣಿಸುತ್ತಾ? ನೋಡೋಣ ಅಂತ ವಕೀಲ ಕೇಳಿದನಂತೆ, - "ಅಜ್ಜಿ ನಾ ಯಾರು ಗೊತ್ತಾ? ಅಂತ!" ಅಜ್ಜಿ:- ನೀ ಮೂರ್ತಿ ಅಲ್ಲವಾ? ಎಲ್ಲಾ ಚಡ್ಡಲೇ ಮಾಡ್ಕೊತ್ತಿದ್ದೆ. ಎಷ್ಟು ಸಲ ತೊಳೆದಿಲ್ಲ ನಾನು! ಬೆಳೆದ ಮೇಲು ಎಂಥಾ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ! ಸುಳ್ಳು ಹೇಳೋದು, ಹೆಂಡತಿಗೆ ಮೋಸ ಮಾಡೋದು, ಜನರ ಬೆನ್ನ ಹಿಂದೆ ಮಾತಾಡೋದು!

ನಿನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ನಂಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವಾ? ಪಾಪಿ ಮುಂಡೇಗಂಡಂ! ಅಂದ್ಲಂತೆ! ಕಂಗಾಲ್ ಆದ ವಕೀಲ ಎದುರಿಗಿದ್ದ ಡಿಫೆನ್ಸ್ ಲಾಯರ್ ತೋರಿಸಿ ಗಡಿಬಿಡಲೀ ಕೇಳಿದ್ಲಂತೆ,- "ಅವರಾರು ಗೊತ್ತಾ?" ಅಂತ!

ಅಜ್ಜಿ:- ಅವ ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿ ಕಿಟ್ಟಪ್ಪ ಅಲ್ಲವಾ?

ಗೌ. ಸಂಪಾದಕರು
ಡಾ. ಜ್ಯೋತಿ ಸತೀಶ್

ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಳಿ:
ಡಾ. ಮಂಜುನಾಥ್
ಕೆ. ಮಂಜುನಾಥಯ್ಯ
ನಾರಾಯಣ ನವಿಲೇಕರ್
ಗಣಪತಿ ಶಂಕರಲಿಂಗ
ನೀಲಕಂಠ

ಬೆಂಗಳೂರು ಪ್ರತಿನಿಧಿ
ಎಂ. ಎ. ಎನ್. ಪ್ರಸಾದ್

ನೇಸರುವಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುವ
ಬರಹಗಳಿಗೆ ಆಯಾ ಲೇಖಕರೇ
ಜವಾಬ್ದಾರರು. ಅಲ್ಲಿ ಮೂಡಿ
ಬಂದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯು
ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಲ್ಲ.

- ಸಂ.

The views expressed by
the contributors in this
journal are theirs and
not of the Association
and the Association is
not in anyway
responsible for the
same.

- Ed.

ಸಂಪರ್ಕ ವಿಳಾಸ:

ನೇಸರು

ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್
393, ಭಾವು ದಾಜಿ ರಸ್ತೆ,
ಮಾಟುಂಗ

ಮುಂಬಯಿ - 400 019.

【 24037065

Email:

Mysoreassociation.mumbai
@gmail.com

Website:

www.mysoreassociation.in

ನಿಜವಾದ ಬದುಕು

"ಕಾಣದ ಕಡಲಿಗೆ ಹಂಬಲಿಸಿದೆ ಮನ
ಕಾಣಬಲ್ಲೆನೆ ಒಂದು ದಿನ ಕಡಲೊಳು
ಕೂಡಬಲ್ಲೆನೆ ಒಂದು ದಿನ"

- ಡಾ. ಜಿ. ಎಸ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ

ಡಾ. ಜ್ಯೋತಿ ಸತೀಶ್

ಕನ್ನಡದ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಡಾ. ಜಿ. ಎಸ್. ಎಸ್ ರವರ ಈ ಮೇಲಿನ ಕವಿತೆ ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದಿರತಕ್ಕದ್ದೆ. ಈ ಜಗತ್ತಿನ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನು ಈ ವಿಶಾಲವಾದ ಜೀವನವೆಂಬ ಕಡಲನ್ನು ಈಜಲು ಎಷ್ಟೊಂದು ಹರ ಸಾಹಸ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಕಡಲನ್ನೂ ಮೀರಿ, ಬದುಕನ್ನು ನಡೆಸಿದ ಅನೇಕರ ಆದರ್ಶಗಳು ನಮ್ಮ ನಡುವೆ ಇದೆ. ಬದುಕಿನ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗಿರುವ ಅನುಭವಗಳು ನಮಗೆ ಹೆದ್ದಾರಿಯಾಗಿವೆ ಅನ್ನೋದನ್ನು ನಾವು ಮರೆಯುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅದಕ್ಕೇ ಜೋತುಬೀಳದೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಬದುಕಿನ ಹೊಸ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಕಡೆ ಮುಖಮಾಡುವುದು ಬಹುಶಃ ಸ್ವಯಂಸ್ಫೂರ್ತಿಯ ಬದುಕಿಗೆ ನಾನಂದಿ ಹಾಡಬಹುದು.

ಮಾನವನದು ಸಂಘರ್ಷಮಯ ಬದುಕು. ಅವನು ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ಹಿಡಿದು ಮಣ್ಣು ಸೇರುವ ತನಕ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಬದುಕಿನೊಂದಿಗೆ ಹೋರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ಮಾನವನ ಬದುಕೇ ಒಂದು ಹೋರಾಟ. ನಮ್ಮ ಬದುಕು, ಬದುಕಿನ ಎಲ್ಲ ಸೂತ್ರಗಳಿಗಿಂತ ಹಿರಿಯದು. ಬದುಕಿನ ಎಲ್ಲ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ಬದುಕಿನ ಹಿತವನ್ನು ಹುಡುಕುವುದೇ ನಿಜವಾದ ಬದುಕು. ಮನುಷ್ಯನ ಬದುಕು ನಿಂತ ನೀರಾಗಬಾರದು. ಅದು ಚಲನಶೀಲವಾಗಿರಬೇಕು. ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ಉಕ್ಕಿ ಹರಿಯುವ ನದಿ ತನ್ನ ಎರಡು ದಡಗಳ ಎಲ್ಲೆಯೊಳಗೇ ಹರಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ರಭಸದಿಂದ ಎಲ್ಲೆ ಮೀರಿ ಹರಿದು ತಾನು ಸೇರಬೇಕಾದ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅದು ನದಿಯ ಹರಿವಿನ ಸ್ವಭಾವ. ಪ್ರಕೃತಿಗೆ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ನದಿ ತನ್ನ ಹರಿವು ದಿಕ್ಕನ್ನಾಗಲಿ, ಗತಿಯನ್ನಾಗಲಿ ಬದಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಬದಲಾಯಿಸಿದರೆ ಅದು ತನ್ನ ಗುರಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯನ ಬದುಕಿನ ಗುರಿ ಹಾಗಿರಬೇಕು.

ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ತನ್ನ ಬದುಕಿನ ಗುರಿ ಬಗ್ಗೆ ದೃಢ ನಂಬಿಕೆಯಿರಬೇಕು. ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ವೇಗವಾಗಿ ಓಡಿದರೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ಕೇವಲ ಗೆಲ್ಲುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಡಬಾರದು. ಜೀವನದ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸಿಕೊಂಡ ಗೆಲುವೇ ನಿಜವಾದ ಗೆಲುವು. ಸತ್ಪಯತ್ನಕ್ಕೆ ಫಲ ಸಿಕ್ಕೇ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಆಲೋಚನೆ, ನಮ್ಮ ನುಡಿ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ನಡೆ ಸಮನ್ವಯಗೊಂಡಾಗ ನಮಗೆ ನಿಜವಾದ ಬದುಕಿನ ಆನಂದದ ಅನುಭವವಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಒಳ್ಳೆಯ ದಿನಗಳು ಬರುತ್ತವೆ ಎನ್ನುವ ಆಶಾವಾಚನೆಯೇ ನಮ್ಮ ಇಂದಿನ ದಿನವನ್ನು ಸುಂದರವಾಗಿಸುತ್ತವೆ. ನಾವು ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ದುಡಿದರೂ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸೋಲನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಸೋಲೇ ನಮ್ಮ ಭಾವೀ ಜೀವನದ ತಳಹದಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ದಿನವೂ ನಮಗೆ ಬದುಕಿನ ಹೊಸ ಹೊಸ ಪಾಠವನ್ನು ಕಲಿಸುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಸಕರಾತ್ಮಕ ಚಿಂತನೆಗೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಆಗಾಗ ಒಡ್ಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. 'ಯಾರು ಆಸೆಗೆ ದಾಸರೋ ಅವರು ಸಕಲ ಲೋಕಕ್ಕೂ ದಾಸರೇ. ಯಾರಿಗೆ ಆಸೆಯೇ ದಾಸಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆಯೋ ಅವರಿಗೆ ಲೋಕವೇ ದಾಸವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ನಾಣ್ಯದಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಬದುಕಿಗಾರ್ ನಾಯಕರು, ಏಕನೋ ಅನೇಕರೋ?

ವಿಧಿಯೋ ಪೌರುಷವೋ ಧರ್ಮವೋ ಅಂಧಬಲವೋ?

ಕುದುರುವುದೆಂತು ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪಾಡು?

ಅದಿಗುದಿಯೆ ಗತಿಯೇನೋ?

-ಮಂಕುತಿಮ್ಮ

ಪುಟ 18 ರಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆಯುವುದು....

ಹೀಗಿತ್ತು ಮಲೆನಾಡು

ಜಿ.ವಿ.ನವಿಲೇಕರ್

(ಈ ದೀರ್ಘ ಲೇಖನವು ಕೊಳವಳ್ಳಿ ಪ್ರಕಾಶನ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವ “ನನ್ನೊಳಗಿನ ಮಲೆನಾಡು “ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ)

ಕಥೆಯೇ ಆಗಿ ಬರುತ್ತಿರುವ ಮಲೆನಾಡಿನ ಕೃಷಿಗಾರರ, ಜನಜೀವನದ, ಒಂದು ಸ್ಥೂಲ ಸಮಗ್ರ ನೋಟವನ್ನು ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯ ಹರಿದ್ವರ್ಣದ ಕಾಡುಗಳಿಗೆ ತುಂಬಿದ್ದು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ವನರಾಜಿ, ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ನೀರಿನ ಝರಿಗಳು, ಜಲಪಾತಗಳು, ಕಾಡುಮೃಗಗಳು, ಇಂಬಳ, ಕೆಸರುಗಳಿಂದ ತುಂಬಿ ಸಂದುಗೊಂದುಗಳ ಗಿರಿಕಂದರಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರಲ್ಲಿ ಅಡಿಕೆ ತೋಟ, ತೋಟದ ಪಕ್ಕದ ವಾಸದ ಮನೆ, ಸಜ್ಜನ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರು, ಅಲ್ಲಿ ಮೇದಾಡುವ ಜಾನುವಾರು, ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲವಾಗುವುದರೊಳಗಾಗಿ ಕೇಳಿಬರುವ ಹುಲಿಯ ಅಬ್ಬರ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಗತಕಾಲದ ಕನಸುಗಳಂತಾಗಿವೆ.

ನಾನು ಬರೆಯುತ್ತಿರುವ ವಿಷಯ ಹೀಗೆ ಸುಮಾರು 80- 90 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನದು. ಆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ತುಂಬಾ ವಿರಳವಾಗಿತ್ತು. ಮಲೆನಾಡಿನ ಹಳ್ಳಿಗಳೆಂದರೆ ಒಂದೋ ಎರಡೋ ಮನೆಗಳು. ಆ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಹಳ್ಳಿಯ ಹೆಸರು. ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಬಂದು ಹೋಗುವ ಜನ ತುಂಬಾ ಕಡಿಮೆ. ದಾರಿಗಳೂ ಸರಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ರಸ್ತೆಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಬಸ್ ಸಂಚಾರವಿರಲಿ, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳಲ್ಲೇ ಹೋಗಲಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸವಿದ್ದ ಕೃಷಿಕರು ಯಾರಾದರೂ ಅತಿಥಿಗಳು ಬಂದಾರೆಯೇ ಎಂದು ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲ. ಕತ್ತಲಾಯಿತೆಂದರೆ ಹರಳೆಣ್ಣೆ ಯಾ ಚಿಮಣಿ ಎಣ್ಣೆ ಬುಡ್ಡಿಗಳದ್ದೇ ಬೆಳಕು. ಹೀಗಾಗಿ ಆ ಹಳ್ಳಿ ಮನೆಗಳು ಈಗ ಋಷ್ಯಾಶ್ರಮಗಳನ್ನು ನೆನಪಿಸುತ್ತವೆ. ನಂತರ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಚಿಮಣಿ ಎಣ್ಣೆ, ಬೆಡ್ ಲ್ಯಾಂಪುಗಳು, ಲಾಂದ್ರಗಳು, ಸ್ವಲ್ಪ ಅನುಕೂಲವಿದ್ದವರು ಹ್ಯಾಂಗಿಂಗ್ ಲ್ಯಾಂಪ್, ಟೇಬಲ್ ಲ್ಯಾಂಪುಗಳನ್ನೂ ತಂದರು. ಇನ್ನೂ ಜಾಸ್ತಿ ಅನುಕೂಲಸ್ಥರು ಪೆಟ್ರೋಮ್ಯಾಕ್ಸ್ ದೀಪಗಳನ್ನೂ ತಂದದ್ದಿದೆ.

ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಯಾರಾದರೂ ನೆಂಟರು- ಇಷ್ಟರು ಬಂದರೆಂದರೆ ಹಳ್ಳಿ ಮನೆಯವರ ಸಂತೋಷ ಸಂಭ್ರಮ ಹೇಳತೀರದು. ಮಲೆನಾಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೇ ಹಾಗೆ. ಈಗಲೂ ಈ ನವನಾಗರೀಕತೆಯಲ್ಲಿಯೂ, ಹಳ್ಳಿಮನೆಗಳು ಪೇಟೆ ಪಟ್ಟಣಗಳ ಮನೆಯ ಯಾವ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕೂ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಸೌಕರ್ಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಾಗರಿಕ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಮಲೆನಾಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮಾತ್ರ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಇಂದಿಗೂ ಬದಲಾಗಿಲ್ಲ.

ಮಲೆನಾಡಿನ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ನೆಂಟರಿಷ್ಟರು ಬಂದರೆ ಹಿಂದಿನಂತೆಯೇ ರಾಜೋಪಚಾರ, ಸೌಜನ್ಯ, ವಿನಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಉಪಚಾರ ಔತಣಗಳು ಈಗಲೂ ಇದ್ದು ಹೀಗೆ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟ ಅತಿಥಿಗಳನ್ನು ದಿನಗಟ್ಟಲೆ ಉಪಚಾರ ಮಾಡಿ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಈಗಲೂ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿದೆ. ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈಗಿನಂತೆ ನಮುನಮೂನೆಯ ಹೊಸ ಹೊಸ ತಿಂಡಿ ತೀರ್ಥಗಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಬೆಳಗಿನ ತಿಂಡಿ ಎಂದರೆ ಅಕ್ಕಿ ರೊಟ್ಟಿ, ಅಕ್ಕಿ ಕಡುಬು, ಉದ್ದಿನ ಕಡುಬು, ಅವಲಕ್ಕಿ, ಅಕ್ಕಿ ತರಿ ಉಪ್ಪಿಟ್ಟು, (ಗೋಧಿ ಧಾನ್ಯ ಉಷ್ಣವೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದ ಕಾಲ). ಆದರೆ ಊಟಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಹಪ್ಪಳ-ಸಂಡಿಗೆ ಸಂಡಿಗೆ ಮೆಣಸುಗಳಿಗೇನೂ ಕೊರತೆ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಹಿಂದೆ ಈಗಿನಂತೆ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟು - ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಹೊಂಡದಲ್ಲಿ ತೋಟದ ಪಕ್ಕ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯ ನೋಡಿ ಕಟ್ಟಿದ ಮನೆಗಳೇ ಜಾಸ್ತಿ. ಈ ನೀರು ಸರಳುಗಳಿಂದ ವರ್ಷಾವಧಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಇನ್ನು ಕೆಲವೆಡೆ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕೆರೆಯ ನೀರನ್ನು ಅಡಕೆ ಮರದೊಡನೆ ಬೈನೆ ಮರದೊಡನೆ ದೋಣಿ ಮೂಲಕ ಹಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಏರ್ಪಾಡೂ ಇದ್ದಿತು. ಈ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕೆ ಅಬ್ಬಿ ನೀರು ವಾ ವಾಗಂದೆ ನೀರು ಎನ್ನುವುದು ವಾಡಿಕೆ. ಸೌದೆಗೇನೂ ಕೊರತೆ ಇಲ್ಲವಾದ ಕಾಲವಾದ್ದರಿಂದ ಬಚ್ಚಲುಮನೆಯ ಅಭ್ಯಂಜನದ ಹಂಡೆ ಒಲೆ 24 ಘಂಟೆಯೂ ಉರಿಯುತ್ತಿದ್ದು ಯಾವುದೇ ಅತಿಥಿ ಅಭ್ಯಾಗತರಿಗೆ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಎಣ್ಣೆ ಮಾರ್ಜನವೂ ಆಗಿ ಆನಂದಭರಿತವಾದ ಅಭ್ಯಂಜನ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಇಂತಹ ಅಭ್ಯಂಜನ ಯಾರಿಗೆ ಬೇಡ?

ಬಹುಜನ ಓದುಗರು ಶ್ರೀ ಕುವೆಂಪುರವರ “ಅಜ್ಜಯ್ಯನ ಅಭ್ಯಂಜನ” ಎಂಬ ಲೇಖನವನ್ನು ಓದಿರುತ್ತಾರೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇಂತಹದೇ ಅಭ್ಯಂಜನಗಳು ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇತ್ತು. ಇಂತಹ ಅಭ್ಯಂಜನಗಳಿಂದ ಆರೋಗ್ಯ ತುಂಬಾ ಸುಧಾರಿಸುವುದೆಂದು ಪ್ರತೀತಿ ಸಹಾ ಇದ್ದ ಕಾಲ. ಈಗಲೂ ಇಂತಹ ಅಭ್ಯಂಜನಗಳಿರಬಹುದು. ನಾನೇ ನನ್ನ ಪ್ರಾಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಅಭ್ಯಂಜನಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ತಂದೆಯವರ ಸ್ನೇಹಿತರೂ ನೆಂಟರೂ ಆದ ಸುಮಾರು 70 ವರ್ಷದ ವೃದ್ಧರೊಬ್ಬರು ಇದ್ದರು. ಅವರು ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಸ್ವಲ್ಪ ಅನಾರೋಗ್ಯಕ್ಕೊಳಗಾದರು. ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ

ದೂರದಲ್ಲೇ ಅವರ ವಾಸ. ನಮ್ಮ ತಂದೆಗೆ ಇವರಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಅಭಿಮಾನ. ಪಾಪ ಅವರು ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದರು. ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲೋ ಬಚ್ಚಲು ಕೊಟ್ಟಿಗಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಬಚ್ಚಲೋಲೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಇದರ ಪಕ್ಕ ಕೋಡಲೆ ಒಲೆ ಮೇಲಿನ (ಕೋಡಲೆ ಒಲೆ ಎಂದರೆ ನಿಜ ಒಲೆಯ ಮೀರಿದ ಭಾಗ) ಬೆಂಕಿ ಆಲೆಮನೆ ಬೆಂಕಿಯಂತೆ ಉರಿಯುತ್ತಿರಬೇಕು. ನೀರು ಸಳ-ಮಳ ಎಂದು ಕುದಿಯುವ ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದು ಈ ಬಿಸಿನೀರನ್ನು ಕೋಡಲೆ ಮೇಲಿನ ಹಂಡೆಗೆ ಹಾಕುತ್ತಾ ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವ ಬಿಸಿಗೆ ತರಬೇಕು. ನಂತರ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಬಿಸಿನೀರಿನ ಸ್ನಾನ ಅಥವಾ ಅಭ್ಯಂಜನ. ನಮ್ಮ ತಂದೆ ತನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರನ್ನು ನಿತ್ಯವೂ ಬರಹೇಳಿ ಎಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚಲು ಜನ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿ ಎಣ್ಣೆ ಮಾರ್ಜನೆಯಾದೊಡನೆಯೇ ಸಾಕು ಸಾಕೆನಿಸುವಷ್ಟು ಬಿಸಿನೀರಿನ ಅಭ್ಯಂಜನ ಮಾಡಿಸಿ ನಂತರ ಏನಾದರೂ ತಣ್ಣಗೆ ಅಕ್ಕಚ್ಚಿನ ಪಾನಕವೋ, ಶರಬತ್ತೋ ಕೊಟ್ಟು ವಿಶ್ರಮಿಸಲು ತಿಳಿಸಿ ಹಾಸಿಗೆ ತಯಾರಿಟ್ಟಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದು ಘಂಟೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಮಾಡಿ ನಂತರ ಈ ಮುದುಕರು ಬಟ್ಟೆಯಿಂದ ಬೆವರಿದ ಮೈ- ಕೈ ಒರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ನಂತರ ಭೋಜನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದು ಭೋಜನಾನಂತರ ಪುನಃ ವಿರಮಿಸಿ ಸಾಯಂಕಾಲ ಕಾಫಿ ಸೇವನಾನಂತರ ಮನೆಗೆ ತೆರಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ಸತತ ಅಭ್ಯಂಜನ ಅನವರತ ನಡೆದಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಂಜನ ಕರ್ಮವೇ ಒಂದು ಸಂಭ್ರಮ.

ಸತತ ಆರು ತಿಂಗಳು ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಮಲೆನಾಡಿನ ಮಳೆಯ ತಯಾರಿ: ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಮೇ ತಿಂಗಳು ಮೂರನೇ ಅಥವಾ ನಾಲ್ಕನೇ ವಾರದಲ್ಲಿ ಮುಂಗಾರು ಮಳೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಜೂನ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಕೂತುಬಿಡುತ್ತಿತ್ತು. ಕೂತುಬಿಡುವುದೆಂದರೆ ಮಳೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಹೊಯ್ಯಲು ಶುರುವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ಹಿಡಿದ ಮಳೆ ಜೂನ್ ಲಾಗಾಯ್ತು ಅಕ್ಟೋಬರ್ ತಿಂಗಳಾಖ್ಯೆರುವರೆಗೆ ಅಂದರೆ ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬದವರೆಗೂ ತಪ್ಪದೆ, ಕಡೇಪಕ್ಷ ದಿನಬಿಟ್ಟು ದಿನವಾದರೂ ಬರುತ್ತಿದ್ದು ನಂತರ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲ. ಮಲೆನಾಡಿನ ಈ ಮಳೆಯ ಅಬ್ಬರ ಹೇಗಿರುತ್ತಿತ್ತೆಂದರೆ ಹಗಲು-ರಾತ್ರಿ ಸತತ ಮಳೆ, ಥಂಡಿ ಗಾಳಿ, ಗಾಳಿಯಿಂದಾಗಿ ತುಂತುರು ನೀರಿನ ಇರಸನಿ. ಹೊರಗೆ ಹೋದವರು ಒದ್ದೆ ಬಟ್ಟೆ ಅಥವಾ ಥಂಡಿಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಮನೆಗೆ ವಾಪಸ್ಸು ಬರುವುದು. ಈ ನಡುವೆ ಆರಿದ್ರೆ ಮಳೆ ಬಂದಿತೆಂದರೆ ಮೈ ನಡುಕ ಬರುವ ಚಳಿ ಬೇರೆ. ಕೃಷಿ ಜಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ, ಗುಡ್ಡ ಬೆಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ನೀರು. ಗುಡ್ಡಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಕಾರಂಜಿಗಳು ಯಥೇಷ್ಟ ನೋಡಲು ಅವಕಾಶವಿತ್ತು. ನನಗೆ ಆಗ 10-12 ರ ವಯಸ್ಸು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಓದುವ ಹುಡುಗರು ಇದ್ದರು. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಕೊಡೆ ಹಿಡಿದು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ, ಗುಡ್ಡಗಳಲ್ಲಿ ಜಾರುತ್ತಾ, ಹಾಗೂ ಹೀಗೂ ಜಾಗ ನೋಡಿ ಬಹಿರ್ದೇಶಿಗೆ ಹೋಗಿ ನಮ್ಮ ಪೃಷ್ಠಗಳನ್ನು ಇದೇ ಕಾರಂಜಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಶುಚಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಭಯಂಕರ ಮಳೆಯಿಂದಾಗಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಪಾಚಿ ಕಟ್ಟಿದ ನೆಲ, ಜಾರಿಕೆ. ಓಡಾಡುವಾಗ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ತಿರುಗಬೇಕು. ಸ್ವಲ್ಪ ಎಚ್ಚರ ತಪ್ಪಿದರೂ ಬೀಳುವುದು ನಿಶ್ಚಿತ. ಅಥವಾ ಜಾರುತ್ತಾ ಹೋಗಿ ತಡೆ ಬಂದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಸಾಮಾನ್ಯ ಎಲ್ಲರ ಮನೆಗೂ ಇರಸನಿ ತಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ ಗೋಡೆಗಳನ್ನು ಮರೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. (ಇರಸನಿ ತಟ್ಟಿ ಎಂದರೆ ಮಳೆ ಬೀಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೊಡನೆ ಕಾಡಿನಿಂದ ಸೊಪ್ಪಿನ ಟೊಂಗೆಗಳನ್ನು ತಂದು ತಟ್ಟಿಯಂತೆ ಗೋಡೆಗೆ ಕಟ್ಟಿ ಮಳೆ ನೀರು ತಾಗದಂತೆ ಮರೆಮಾಡುವುದು). ಇದರಂತೆ ಅಡಿಕೆ ಸೋಗೆಯಲ್ಲೂ ತಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ ಗೋಡೆಗಳಿಗೆ ಮರೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂದಿಗೂ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ವಿಪರೀತ ಮಳೆ ಹೊಯ್ಯತಕ್ಕ ಆಗುಂಬೆಗೆ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಹೋದರೆ ಪ್ರತಿಮನೆಗೂ ನಾಲ್ಕು ಸುತ್ತೂ ಅಡಿಕೆ ಸೋಗೆ ಇರಸನಿ ತಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಎಲ್ಲರ ಮನೆ ಬಾಗಿಲು, ಅಂಗಳಕ್ಕೂ ಮನೆಯ ಸುತ್ತ ತಿರುಗಾಡಲು ಅಡಿಕೆ ದಬ್ಬೆ ಸಾರ (ನೆಲದ ಮೇಲಿನ ಕೆಸರು ಹಾರಬಾರದೆಂದು ಎರಡು ಮೂರು ಅಡಿಕೆಮರದ ದಬ್ಬೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿರುತ್ತಿದ್ದರು). ಇವುಗಳ ಮೇಲೆಯೇ ನಾವು ತಿರುಗಾಡಬೇಕಿತ್ತು. ಜಾನುವಾರುಗಳನ್ನು ಮೇಯಲು ವಾರಗಟ್ಟಲೆ ಹೊರಗಡೆ ಬಿಡಲು ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಸೋಗೆ ಕಡಿದಾದ ನಂತರ ಉಳಿಯುವ ಹಾಳೆ ಮತ್ತು ಹಾಳೆ ಕೊಟ್ಟಿಯ ಕಥೆ: ಹಾಳೆಹೊರೆಯನ್ನು ತೋಟದಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಮಳೆಯನ್ನು ಕಾದು ಮಳೆ ಬಂದ ಮಾರನೇ ದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಕಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಳೆ ಬಂದು ಹಾಳೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಮೆತ್ತಗಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದು ಹೊರೆ ಕಟ್ಟಲು ತುಂಬಾ ಸುಲಭವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಮಳೆ ಬರಲು ತಡವಾದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ದಿನ ತೋಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಹಾಳೆ ರಾಶಿಗೆಲ್ಲಾ ನೀರು ಹಾಕಿ ಒದ್ದೆ ಮಾಡಿ ಬಂದು ಮಾರನೇ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಹಾಳೆ ಹೊರೆಯನ್ನು ಇದೇ ಒದ್ದೆಯಾದ ಹಾಳೆ ಸಿಗಿದು ಹಗ್ಗದಂತೆ ಮಾಡಿ ಹೊರೆ ಕಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಾಳೆ ಹೊರೆ ಕಟ್ಟುವಲ್ಲಿ ಅಡಿಕೆಮರದ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ದೊಡ್ಡ ಹಾಳೆಗಳ ಹೊರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಿ ಸುಡಲು ಲಾಯಕ್ಕಾದ ಕಕ್ಕು, ದಕ್ಕು ಸಂಣ ಹಾಳೆಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಹೊರೆ ಕಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಾಳೆ ಹೊರೆ ತಂದು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ತಯಾರು ಮಾಡಿದ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರೆ ಮೇಲೆ ಹೊರೆಯಂತೆ ಅಂದವಾಗಿ ಕೂಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಸೋಗೆ ಕಡಿಯುವಾಗ ಉಳಿದ ಹಾಳೆತಲೆಯನ್ನು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಡ್ಡಿಯಲ್ಲಿಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಅಡಿಕೆ ಮರಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟುವುದು: ಮಳೆಗಾಲ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಕೆಲವು ಕಾಲದ ಒಳಗಾಗಿ ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಗೆ ಕೊಳೆ ರೋಗ ಬಾರದಂತೆ ಕೊಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಲು ಕೊಟ್ಟಿ ತಯಾರಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆಗಿನೂ ಬೋರ್ಡೋ ದ್ರಾವಣದ ವಿಷಯ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಬೆಳೆಗಾರರೂ ಅಡಿಕೆ ಮರಗಳಿಗೆ ಕೊಳೆರೋಗದಿಂದ ಫಸಲು ಉಳಿಸಲು ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಮೊರೆಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೊಟ್ಟಿ ತಯಾರಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಬೇಕಾದ ಹೆಚ್ಚು ತೋಟವಿರುವವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ

ಕೊಟ್ಟೆ ತಯಾರಿ ಒಂದು ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನೇ ನೆನಪಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಕೊಟ್ಟೆ ತಯಾರಿ ಬಗ್ಗೆ ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ ಕಾಡಿನಿಂದ ಬಿದಿರು ತಂದು ಸಿಗಿದು ಅಂದಾಜಾ ಒಂದು ಅಡಿ ಇರುವಂತೆ ಕಡ್ಡಿಗಳನ್ನು ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿಯೇ ತಯಾರಿಸಿ ಬಚ್ಚಲು ಒಲೆ ಮೇಲೆ ಕಡ್ಡಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಣಗುವಂತೆ ಹೊರೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ನೇತು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು.

ಕೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಲು ಮೂರು ಅಥವಾ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಸೇರಿ ಮಾತಾಡಿಕೊಂಡು ಕೂತು ಕೊಟ್ಟೆ ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೊಟ್ಟೆ ಎಂದರೆ ಸುಮಾರಾಗಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಕುಬುಸದಂತಿರುತ್ತಿತ್ತು. ದೊಡ್ಡ ಹಾಳೆಯೊಂದನ್ನು ಅಡಿಕೆ ಮರಕ್ಕೆ ಸುತ್ತ ಬರುವಂತೆ ಹಾಕಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಕೊರೆದು ಇದರ ಎರಡೂ ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹಾಳೆಗಳನ್ನು ಸೆಟ್ಟು (ಸೆಡುವುದು ಎಂದರೆ stapler pin ಹೊಡೆದಂತೆ ಸೇರಿಸುವುದು). ಈ ಹಾಳೆ ಕೊಟ್ಟೆಗೆ ಹಗ್ಗ ಹಾಕುವಂತೆ ಸಿಗಿದು ಕೊಟ್ಟೆ ಒಂದರೊಳಗೊಂದು ಬರುವಂತೆ ಲೆಕ್ಕದಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೊಟ್ಟೆ ಹೊರೆಗೂ ಇಂತಿಷ್ಟೇ ಕೊಟ್ಟೆ ಎಂದು ಲೆಕ್ಕವಿಟ್ಟಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ಕೊಟ್ಟೆ ಹೊರೆಗೆ ಲೆಕ್ಕವಿಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಒಬ್ಬ ಎಷ್ಟು ಮರಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಿದಾನೆಂದು ಲೆಕ್ಕ ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಿತಕ್ಕು ಮತ್ತು ಸೆಡತಕ್ಕು ಕೂಲಿಗಳಿಗೆ ಮಾಲೀಕರ ಮನೆ ಊಟವೇ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಹೊಟ್ಟೆ ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಲೆಕ್ಕವಿರುತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಮೇಲೆ ಕೂಲಿಯವರು ರಾತ್ರಿ ಸಹಾ ಬೆಂಕಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬೆಂಕಿ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಬೆಂಕಿ ಕಾಯಿಸುತ್ತಾ, ಹಲಸಿನ ಬೀಜ, ಬಾಳೆಕಾಯಿ ಬೆಂಕಿಗೆ ಹಾಕಿ ಸುಟ್ಟು ತಿನ್ನುತ್ತಾ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಊರ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಸಮರಾತ್ರಿವರೆಗೂ ಕೊಟ್ಟೆ ಸೆಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಮುರುವಿನ ಒಲೆ ಸಮೀಪ ಕೊಟ್ಟೆ ತಯಾರಿ: ಅಡಿಕೆ ಮರಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಲು ಬಾಳೆ ಹಗ್ಗ ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಬಾಳೆ ಹಗ್ಗ 'ಕರಿಬಾಳೆ' ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಬಾಳೆ ಮರದಿಂದಲೇ ತಯಾರಾದ ಹಗ್ಗವಾಗಿರಬೇಕಿತ್ತು. ಈ ಬಾಳೆ ಮರದ ಹಗ್ಗ ಕಟ್ಟಿದುದು ಗಟ್ಟಿ ಇದ್ದು, ಬಾಳೆಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದು ಹುಳದ ಬಾಧೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಉಳಿದಂತೆ ಇರುವ ಬಾಳೆ ಜಾತಿ ಮರಗಳ ಹಗ್ಗ ಒಂದು ಜಾತಿಯ ಕ್ರಿಮಿಗಳಿಂದ ತಿನ್ನಲ್ಪಟ್ಟು ಲಡ್ಡಾಗಿ ತುಂಡಾಗುತ್ತದೆ. ಕರಿಬಾಳೆ ಹಗ್ಗಕ್ಕೆ ಕ್ರಿಮಿ ತಿನ್ನುವ ರೋಗ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕರಿಬಾಳೆ ಜಾತಿಯ ಮರಗಳನ್ನು ಹೇರಳವಾಗಿ ಬೆಳೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಗೊನೆ ಬಂದ ಕರಿಬಾಳೆ ಮರಗಳ ಗೊನೆ ಕಡಿದಾದ ಮೇಲೆ ಅಂದಾಜು ೬-೭ ಅಡಿ ಇರುವಂತೆ ಮರಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ತಂದು ಈ ಮರಗಳನ್ನು ನೀರುಳ್ಳಿ ಸುಲಿದಂತೆ ಸುಲಿದು, ಸಿಪ್ಪೆಗಳನ್ನು ಹದವರಿತು ಒಣಗಿಸಿ ಥಂಡಿಯಾಗದಂತೆ ಬೆಚ್ಚಗಿರುವ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಹೊರೆ ಕಟ್ಟಿ ತೂಗು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ.

ಮಳೆಗಾಲ ಬಂದೊಡನೆಯೇ ಕೊಟ್ಟೆಗಳಿಗೆ ಹಗ್ಗ ಸುರಿದು ಕೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ೧೦-೧೨ಕ್ಕೆ ಒಂದರಂತೆ ಪಿಂಡಿ ಕಟ್ಟಿ ತೋಟಕ್ಕೆ ಒಯ್ದು ಅಡಿಕೆ ಮರ ಹತ್ತಿ ಅಡಿಕೆ ಗೊನೆಗೆ ನೀರು ಬೀಳದಂತೆ ಮರೆಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ಅಡಿಕೆ ಮರಕ್ಕೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಿಗಿದು ಬಾಳೆ ಹಗ್ಗದಿಂದ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಕೊಟ್ಟೆ ಮರಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಲು ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಒಬ್ಬನು ನಿಂತಿದ್ದು ಕೊಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಿದಂತೆಲ್ಲಾ ಮರದ ಮೇಲಿದ್ದವನಿಗೆ ಕೊನೆ ನೇಣಿನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟೆ ಇಟ್ಟು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಮರಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿದ ಕೊಟ್ಟೆ ಮರೆ ಮಳೆ ಕಡಿಮೆಯಾದ ವರುಷ ಕೊಳೆಯದೇ ತಡತ ಬರುತ್ತದೆ. ಮಳೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾದ ವರುಷಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಕೊಟ್ಟೆ ಕೊಳೆತು ಕೊಳೆ ರೋಗ ಉಂಟಾದದ್ದೂ ಇದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಕೊಳೆ ಕಂಡ ಮರಗಳಿಗೆ ೨ನೇ ಸಾರಿ ಕೊಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಅಂತೂ ಈ ಕೊಳೆರೋಗವೆಂಬ ಮಾರಿ ಮಲೆನಾಡನ್ನು ಅಂದೂ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಇಂದಿಗೂ ಇದೆ. ಬೋರ್ಡೋ ದ್ರಾವಣ ಬಂದನಂತರ ಮಲೆನಾಡು ರೈತರಿಗೆ ಕೊಳೆರೋಗ ತಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಮುರುವಿನ ಒಲೆ: ಶ್ರೀಯುತ ಕುವೆಂಪುರವರ "ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು" ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ "ನಾಯಿಗುತ್ತಿ" ಸೇಸನಾಯಕರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿ ಮುರುವಿನ ಒಲೆ ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಊಟ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಹಲವರು ಓದಿರಬಹುದು. ಮುರುವಿನ ಒಲೆ ಎಂದರೆ ಹಿಂದೆ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಇಡೀ ವರ್ಷ ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಅಂದರೆ ದನ-ಕರುಗಳಿಗೆ ಹಸಿ ಹುಲ್ಲು, ಒಣ ಹುಲ್ಲು, ಮುರುವಿನ ಸೊಪ್ಪು ಎಂಬ ಬಳ್ಳಿಯ ಬಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಸೊಪ್ಪು ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸಿ ಅಕ್ಕಿ ನುಚ್ಚು ಮತ್ತು ಅಕ್ಕಿತೌಡು ಸೇರಿಸಿ, ಲಾಗಾಯ್ತಿನಿಂದ ಒಲೆ ಮೇಲಿರತಕ್ಕ ಹಂಡೆಗೋ ಕಡಾಯಿಗೋ ತುಂಬಿ ನೀರು ಹಾಕಿ ಹುಲಿಗೆ ಸಣ ಸಣ ಕುಂಟೆ ಹಾಕಿ ಸಂಜೆ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿ ಹೊತ್ತಿಸಿದರೆ, ಈ ಬೆಂಕಿ ಸಾಧಾರಣ ಸಮರಾತ್ರಿ ಯಾ ಬೆಳಗಿನವರೆಗೆ (ಅಂದರೆ ರಾತ್ರಿ ಸಹಾ ಬೆಂಕಿ ಕುಂಟೆ ಸರಿದು ಬೆಂಕಿ ದೊಡ್ಡ ಮಾಡಿ ಮಲಗುತ್ತಿದ್ದರು) ಬೆಂಕಿ ಉರಿಯುತ್ತಿದ್ದು, ಹಂಡೆ ಕಡಾಯಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಸಿದ್ದ ಸೊಪ್ಪು ಹುಲ್ಲು ಎಲ್ಲಾ ಸೇರಿ ಬೆಂದು ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ತಿಂಡಿ ತಯಾರಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಬಿಸಿ ಬಿಸಿ ತಿಂಡಿಯನ್ನು ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಬೆಳಗಿನ ಹೊತ್ತು ತಿನ್ನಲು ಕೊಟ್ಟು ಹಾಲು ಕರೆಯುವ ಅಭ್ಯಾಸವಿತ್ತು. ಈಗಿನಂತೆ ಆಗ ತರಹೇವಾರಿ ಧಾನ್ಯಗಳ ಹಿಂಡಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲವರಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಕೆಲವರಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿ ದನಕರುಗಳಿರುತ್ತಿದ್ದವು. ಜಾನುವಾರುಗಳು ಎಷ್ಟಿದ್ದರೂ ಹಾಲಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅಭಾವವೂ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಮಲೆನಾಡ ಹಸುಗಳಿಗೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಹಾಲು ಕಡಿಮೆ. ನಾಲ್ಕು ಹಸು ಹಿಂಡಿದರೆ ಅಂದಾಜು ಒಂದು ಸೇರು ಹಾಲು (ಅಂದರೆ ಈಗಿನ ಒಂದೂಕಾಲು ಲೀಟರ್) ದೊರೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆದಾಗ್ಯೂ ಮಲೆನಾಡಿನ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರ ಮನೆಗೊಬ್ಬರು ಹಾಲು ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗಿನಂತೆ ಹಾಲು ಮಾರಾಟವಿರಲಿಲ್ಲ.

(ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆಯುವುದು)

ಶೃಂಗಾರ ಗೌರಿ -ಕಾಶಿ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ-ಮಥುರಾ ಕೃಷ್ಣ

ಡಾ. ಮಂಜುನಾಥ್

ಕಳೆದ ತಿಂಗಳು ವಾರಣಾಸಿಯ ಜಿಲ್ಲಾ ಕೋರ್ಟ್ ಶೃಂಗಾರ ಗೌರಿ ಪೂಜೆಗಾಗಿ 5 ಹೆಂಗಸರು ಹಾಕಿದ್ದ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯಿತು. ಮಸೀದಿಯವರು ಇದನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿ, ಮೇಲಿನ ಕೋರ್ಟ್ ಗೆ ಹೋಗೋದು ದಿಟ. ಆದರೆ ಈ ಮೊಕದ್ದಮೆಯಿಂದ ಉಂಟಾದ ಹಲವಾರು ರೆಂಬೆಗಳನ್ನು ನೋಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ, ಜಿಲ್ಲಾ ಕೋರ್ಟ್ ನ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವೆಂದರೆ, "ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿದ್ದ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ಒಡೆದು ಹಾಕಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಆ ಜಾಗ ಆ ದೇವತೆಗೆ ಸೇರಿದ್ದಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ದೇವತೆ ಕಾಣಬಹುದು, ಕಾಣದಿರಬಹುದು, ಆದರೆ ಅದರ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತಾರೆ" ಎಂದ ತೀರ್ಮಾನ!!! ಹೌದು ಇಸ್ಲಾಂನ ಕಟ್ಟಾಳುಗಳು, ಮೂರ್ತಿ ಪೂಜೆ ಸಲ್ಲದು ಎಂದು ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ಒಡೆದು ಹಾಕಿ ಅಲ್ಲಿ ಮಸೀದಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿದರೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿಯ ಶ್ರೀರಾಮ, ವಿಶ್ವನಾಥ, ಕೃಷ್ಣ ಅವರನ್ನು ಪೂಜಿಸುವ ಮಂದಿಯ ಮನಗಳಿಂದ ಅಳಿದು ಹೋಗಲೇ ಇಲ್ಲ. ವೇದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಿ ಪೂಜೆ ಇರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಇಂದೂ ಆರ್ಯ ಸಮಾಜಗಳು ಮೂರ್ತಿ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ದ್ರಾವಿಡದಲ್ಲಿ, ಆದಿವಾಸಿಗಳಲ್ಲಿ, ಅಮ್ಮನಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಗುಡಿ ಕಟ್ಟುವುದು ವಾಡಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ದೊಡ್ಡ ದೇವಾಲಯಗಳು ಮೂಡಿದ್ದು, ಬಾದಾಮಿ ಚಾಲುಕ್ಯರು ಪಟ್ಟದ ಕಲ್ಲು, ಐಹೊಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದಾಗ ಇದು ಖನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಚಾಣಕ್ಯನ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಅಣ್ಣ ಸತ್ರ, ಭತ್ರಗಳು ಇದ್ದರೂ ದೇವಾಲಯಗಳ ಹೆಸರಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮೂಲತಃ ಮೂರ್ತಿಪೂಜೆ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಕೂಡ ದೇವರ ಆರಾಧನೆಯ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣೆದುರಿಗೆ ಮೂರ್ತಿಯೊಂದು ಇದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸೆಲ್ಲಾ ಅದರ ಮೇಲೆ ಕೂಡಿರುವುದರಿಂದ, ಬೇರೆಡೆಗೆ ಮನಸ್ಸು ತಿರುಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮೂರ್ತಿಯ ಗುರಿ ಇಷ್ಟೇ. ಮೂರ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆಯ ಮಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೂಡ, "ನನ್ನ ಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿರುವ ದೇವರನ್ನು ಪೂಜೆಗಾಗಿ ಈಗ ನಾನು ಈ ಬಿಂಬದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತೇನೆ, ಪೂಜೆ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ "ಯಥಾ ಸ್ಥಾನಂ ಗಚ್ಛತಿ" ಎಂದು ಆ ಪ್ರಾಣ ಮತ್ತೆ ನನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಸೇರುತ್ತದೆ". ಆದುದರಿಂದ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಒಡೆದು ಹಾಕಿದ ಮೇಲೆಯೂ ಆ ದೇವ ಅಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಇಸ್ಲಾಂ ನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಮತದ ಆರಾಧನೆಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಮಸೀದಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಬಾರದು ಎಂಬ ನಿಯಮವಿದೆ. ಆದರೆ ಹಿಂದಿದ್ದ ಸುಲ್ತಾನರಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಸೊಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಇಸ್ಲಾಂ ಧರ್ಮದ ನೀತಿಯನ್ನು ಮರೆತು ಅಲ್ಲಿ ಮಸೀದಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದರು. ಈ ಶೃಂಗಾರ ಗೌರಿಯ ಮೊಕದ್ದಮೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಿನ ಕೋರ್ಟ್ ಜ್ಞಾನವಪಿ ಮಸೀದಿಯ ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳು ಹೊರಬಂದವು.

೧. ಮಸೀದಿಯ ಕೆಳಗೆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೈಕಾಲು ತೊಳೆಯುವ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶಿವಲಿಂಗ ಕಾಣಿಸಿತು. ಅದೇ ಶಿವಲಿಂಗವಲ್ಲ ಚಿಲುಮೆಯ ಕಲ್ಲು ಎಂದು ವಾದಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ತುಂಬುವ ಯಾವ ಸಾಮಗ್ರಿಯೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಅದರ ನೆಲಮಾಳಿಗೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕೋಣೆಗೆ ಬೀಗ ಹಾಕಿದ್ದರಿಂದ ಅದರಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ ಎಂದು ಇನ್ನೂ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ.

೨. ಅಹಲ್ಯಾಬಾಯಿ ಅಲ್ಲಿಯ ನವಾಬನಿಂದ ಜ್ಞಾನ ವಾಪಿಯ ಪಕ್ಕದ ಜಾಗವನ್ನು ಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಒಂದು ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಪೂಜೆಗೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಳು. ಆದರೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಬಸವಣ್ಣ - ನಂದಿಯ ಮೂರ್ತಿ ಈ ಶಿವಲಿಂಗದ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗದೆ ಹೀಗಿರುವ ಮಸೀದಿ ಹಾಗೂ ಈಗ ಸಿಕ್ಕ ಶಿವಲಿಂಗದ ಕಡೆಗೆ ನೋಡುತ್ತಾ ಕುಳಿತಿದೆ.

೩. ಶೃಂಗಾರ ಗೌರಿ, ಗಣೇಶ, ಹನುಮಂತನ ಗುಡಿಗಳು ಮಸೀದಿಯ ಆವರಣದಲ್ಲಿಯೇ ಇವೆ. ಮಸೀದಿಯ ಒಳಗೆ ಹಿಂದೂ ಚಿಹ್ನೆಗಳೇ ಗೋಡೆಗಳ ಮೇಲಿವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಕಾಶಿ ವಿಶ್ವನಾಥನನ್ನು ಕುರಿತು ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳು ಮೊದಲಾಗುವುದು ದಿಟ. ಅಂತೆಯೇ ಮಥುರಾ ದಲ್ಲಿರುವ ಈದಾಗ್ಗೆ ಮಸೀದಿಯ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳು ಮೊದಲಾಗುವುದು ದಿಟ. ಒಂದು ರಾಮಜನ್ಮಭೂಮಿಯ ಮೊಕದ್ದಮೆ 135 ವರ್ಷಗಳಷ್ಟು ಕಾಲ ನಡೆಯಿತು. ಈ ಮುಂಬರುವ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳು ಇನ್ನಷ್ಟು ಕಾಲ ಕೋರ್ಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಗುವುದೆಂದು ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಈ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಕೋರ್ಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನವಾಗುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಎರಡು ಸಮುದಾಯದವರು ಕುಳಿತು ಬಗೆಹರಿಸಿದರೆ ಮಾತ್ರ ತೀರ್ಮಾನ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದು ತರುವುದು ಎರಡು ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಆಗಬೇಕು.

ಇದರಲ್ಲಿ ಈಗ 12 ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಣ್ಣ ಊರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದದ್ದು ನಾವು ನೆನೆಯಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಹಳೆಯ ಮಸೀದಿಯನ್ನು ಒಡೆದು, ಹೊಸ ಮಸೀದಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಅಲ್ಲಿನ ಮುಸ್ಲಿಂ ಜನಾಂಗ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿತು. ಆದರೆ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಆಗದಾಗ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಹಿಂದೂ ದೇವಾಲಯದ ಗೋಪುರ ಮೂರ್ತಿಗಳು ಸಿಕ್ಕುವು. ಅವರು ಕೂಡಲೇ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ತಮ್ಮ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದಾಗ, "ಕುರಾನ್ ಹೇಳಿಕೆಯ ಅನುಸಾರ ಅಲ್ಲಿ ಮಸೀದಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದು ತಪ್ಪು" ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಅರಿವಾಯಿತು. ಹಾಗೂ ಆ ಮುಸ್ಲಿಂ ಜನಾಂಗ ತಮ್ಮ ಊರಿನ ಹಿಂದೂ ನಾಯಕರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಅವರಿಗೆ ಆ ಜಾಗವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿಯ ಹಿಂದೂ ಜನಾಂಗ ಕೂಡಲೇ ಮುಸ್ಲಿಂ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜಾಗವನ್ನು ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಇತ್ತರು. ಎರಡು ಜನಾಂಗ ಈಗ ಸಹಮತದಿಂದ ಬೀಗುತ್ತಿವೆ. ಇದಲ್ಲವೇ ಜೀವನ!!! "ಸಮರಸವೇ ಜೀವನ" ಸಮರವಲ್ಲ" ಎಂದು ಇಬ್ಬರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು. ಇನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ರೂ.1,300 ವರ್ಷಗಳು ಸಂದಿವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈಗ ಅದು ಈ ನಾಡಿನ ಧರ್ಮವಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೌದು, ಧರ್ಮವನ್ನು ಅರಿಯದ ಮೂಢರಿಂದ ಗಲಭೆಗಳಾಗಿವೆ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನಾವು ಒಳ್ಳೆಯ ಭಾವನೆಯಿಂದ ತೂಗಿದಾಗ ಎಲ್ಲವೂ ಸಮನಾಗಿ ತೋರುವುವು.

ಶಿವ ಎಲ್ಲೆಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕುಣಿಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ಅವನು "ನಟರಾಜ". ಆ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಯಾರು ಕದಲಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬನ್ನಿ ಎಲ್ಲರೂ ಅವನನ್ನು ಆರಾಧಿಸುತ್ತಾ ಕುಡಿಯೋಣ.

ಓಂ ನಮಃ ಶಿವಾಯ

ಓದುಗರ ಓಲೆ

ಡಾ. ಬಿ. ಆರ್ ಮಂಜುನಾಥ್ ರವರಿಗೆ,
ಆಗಸ್ಟ್ ಮಾಸದ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನ ಭಂಡಾರದ ಅನಾವರಣ ಆಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಶ್ರಾವಣ ಮಾಸದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಇಮ್ಮಡಿ ಸೌಂದರ್ಯ ಸೊಗಸಿನ ವರ್ಣನೆ, ಸಾಲು ಸಾಲು ಹಬ್ಬಗಳ ವಿಶೇಷತೆ, ದ. ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಕವಿತೆಯ ಮೂಲಕ ಹುರುಪು, ಉತ್ಸಾಹ ಮೂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ ಡಾ. ಜ್ಯೋತಿ ಸತೀಶ್ ರವರು. ತಾವು "ದಾರೆಯತೇ ಧರ್ಮ"ವೆಂದು ಮನದಟ್ಟು ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿರೋದು ಶ್ಲಾಘನೀಯ! ಧರ್ಮದ ಅರ್ಥ (ನಿಜವಾದ) ಈಗ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣ ಸಿಗದು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅದು ಮತ, ಜಾತಿ, ಪಂಗಡ ಎಂದೆಲ್ಲ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಯವಾಗಿ ಸಂವಿಧಾನ ಶಾಸ್ತ್ರವಾಗಿದೆ! ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಮರೆತಿರುವ ಜನತೆ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗಿರುವ ಭಾಗ್ಯವನ್ನು ಹೊಸಕಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ನಾರಾಯಣ್ ನವಿಲೇಖರ್ ರವರು ದೈತ್ಯ ಪ್ರತಿಭೆಯ ಎಸ್. ಎಲ್. ಬೈರಪ್ಪನವರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಧಿಯ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಅವರ ಕೃತಿಗಳು ಎಣಿಸಲಸಾಧ್ಯವಾದ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಭಾಷಾಂತರವಾಗಿರುವುದು (ಅದು ಅಪರೂಪವಾದ ಸಂಕೇತಿ, ಹವ್ಯಕ, ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಗೆ) ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದಿಂದ ಆಯ್ಕೆಯಾದದ್ದು, ಬೈರಪ್ಪನವರ " ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಕಿರೀಟ ತೊಡಿಸಿದಂತೆ! ವಿಜ್ಞಾನದ ಮರುಶೋಧನೆ ಮಾಡಿದ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಸರ್. ಜಗದೀಶ್ ಚಂದ್ರ ಬೋಸ್ ರವರ ಬಗ್ಗೆ "ವಿಜ್ಞಾನ"ವನ್ನು ಓದುವ ಮಕ್ಕಳು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕಾದ ವಿಷಯಗಳ ವಿವರಗಳು, 72ನೇ ವರ್ಷದ ಶ್ರೀ ಸುವರ್ಣ ಗೌರಿ ಶ್ರೀ ಮಹಾಗಣಪತಿಯ ಮಹೋತ್ಸವದ ಪೂಜೆ ಗಣಪತಿಯನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಪುನರಾಗಮನ ಮಾಡುವಂತೆ ಆಹ್ವಾನಿಸಿ ವಿಸರ್ಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಗಳು, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪುಸ್ತಕದ ಕವಚದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿ ಬಂದಿರುವ ಭಾರತಾಂಜೆಯ ಬಣ್ಣದ ಸೀರೆಯ (ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಹಾರಾಡುತ್ತಿರುವ) ಸೆರಗು ನೋಡಿ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು.

ಧನ್ಯವಾದಗಳು.

ವನಜಾ ರಾಜನ್

ಶ್ರೀಮತಿ ವನಜಾ ರವರೆ,

ತಮ್ಮ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯ ಓಲೆಯನ್ನು ಓದಿ ನಮ್ಮ ಎದೆಗೆ ನೆಮ್ಮದಿಯನ್ನು ತಂದಿದೆ. ಎಷ್ಟೋ ಬಾರಿ, ನಾವು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಯತ್ನಗಳು ಓದುಗರನ್ನು ಮುಟ್ಟುತ್ತವೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ನಮಗೆ ಸಂಶಯ ಮೂಡುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮಂತಹ ತಿಳಿದವರು ಇಂತಹ ನಮ್ಮ ಯತ್ನಗಳನ್ನು ಆಡಿದಾಗ, ಹೌದು ನಾವು ಸರಿಯಾದ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಎಂಬ ಕೆಚ್ಚಿನಿಂದ ಮುನ್ನಡೆಯುತ್ತೇವೆ.

ಇಂತೆಯೇ ನಮಗೆ ಕೆಚ್ಚನ್ನು ಮೂಡಿಸುತ್ತಿರಿ, ಎಂದು ಕೈಮುಗಿಯುತ್ತಾ

ತಮ್ಮವನೇ

ಡಾ ಮಂಜುನಾಥ್

".....ರಿ ಪ್ರಸನ್ನ"

✍ ಉಮಾ ರಾವ್

ಶಿವ ನನ್ನನ್ನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿರದಿದ್ದರೆ ಆ ಮನೆಗೆ ನಾನು ದಾರಿತಪ್ಪಿಯು ಹೋಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗೇನೆಂದಿದ್ದು ಆ ಮನೆ ತಲುಪಿ, ತುಕ್ಕು ಹಿಡಿದು ಹಿಂಜು ಸಡಿಲವಾಗಿ ನೆಲಕ್ಕೆ ವಾಲಿ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ನಾನೆಷ್ಟು ತಳ್ಳಿದರೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ನನ್ನ ಶಕ್ತಿಗೆ ಸವಾಲು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದ ಗೇಟನ್ನು ನೂಕಿದಾಗಲೇ. ಕೊನೆಗೆ ಕಿರ್ರೆನ್ನುತ್ತಾ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಗುರುತು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನನಗೆ ಕೊಂಚವೇ ದಾರಿ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿತು. ನಾನು ಅದರೊಳಗೆ ನುಸುಳಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ತಲೆ ಎತ್ತಿ ಮನೆಯ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣಾಡಿಸಿದೆ. ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಸಿರು ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿರಬಹುದಾದ ಅಕ್ಷರಗಳು. ಹೌದು, ಶಿವ ಹೇಳಿದ್ದನಲ್ಲ ಆ ಮನೆ ಹೆಸರು "ಶ್ರೀಹರಿ ಪ್ರಸನ್ನ", 'ಶ್ರೀ, ಹ,' ಎರಡಕ್ಷರಗಳು ಗಾರೆ ಸಮೇತ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ನೆಲಕ್ಕುದುರಿ ಧೂಳಾಗಿ ಹಾರಿ ಹೋಗಿತ್ತು. ಈಗ ಉಳಿದಿದ್ದು "ರಿ ಪ್ರಸನ್ನ" ಮಾತ್ರ. ಅದು ಯಾವ ನಿಮಿಷಕ್ಕಾದರೂ ಉದುರಿ ಮನೆಯನ್ನು ಹೆಸರಿಲ್ಲದಂತಾಗಿಸುವ ಬೆದರಿಕೆ ಹಾಕುತ್ತಲೇ ನಿಂತಿತ್ತು. ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಕಾಂಪ್ರೀಟಿನ ಹಾದಿ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳವರೆಗೂ ಹಾದು ಹೋಗಿತ್ತು. ಅದು ಅಷ್ಟೇ. ಕಿತ್ತು ಹೋಗಿ ಸಿಡುಬಿನ ಕಲೆಗಳಂತೆ ತೂತು ತೂತಾಗಿದ್ದ ದಾರಿ. ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳ ಪಕ್ಕ ಸ್ವಲ್ಪ ಸುಣ್ಣ ಹೋಗಿ ತುದಿಯ ಗಾರೆಯುದುರಿದ ಕಟ್ಟಿಗಳು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಒಂದೊಂದು ಬಣ್ಣಗಟ್ಟಿ ಹೂವಿನಕುಂಡ. ಅದರ ತುಂಬಾ ಕಾಡು ಕಾಡಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದ ಹುಲ್ಲಿನ ಮಧ್ಯೆ ನನ್ನನ್ನು ಹೇಗೆ ಕೊಲ್ಲುತ್ತಿರೋ ನೋಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಸವಾಲು ಹಾಕುತ್ತಾ ಸೆಟೆದು ನಿಂತ ವಿಚಿತ್ರ ಫರ್ನ್. ಮುಂದೆಯೇ ಪೊರಕೆ ಕಂಡು ಎಷ್ಟೋ ವರ್ಷಗಳಾಗಿದ್ದ ಕಡಪಾ ಕಲ್ಲಿನ ವರಾಂಡ. ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿದ್ದ ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟ ಪುಟ್ಟ ಹಳ್ಳಗಳಾಗಿ ಅವುಗಳಿಂದ ಇರುವೆ ಗೊದ್ದುಗಳು ಹೊರ ಬರುತ್ತಿದ್ದವು. ಕರೆಗಂಟೆಗಾಗಿ ಕಣ್ಣು ಹಾಯಿಸುತ್ತಾ ನನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿಂದ ಪಾಕೆಟ್ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಮುಟ್ಟಿ ನೋಡಿಕೊಂಡೆ. ನಾನಿಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದರ ಕಾರಣ ಅದೇ ಆಗಿದ್ದರಿಂದ ಆ ಪ್ಯಾಕೆಟಿನಲ್ಲಿ ಏನಿರಬಹುದು? ಇದುವರೆಗೂ ನನಗೆ ಅಷ್ಟು ಕುತೂಹಲವೆನಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಶಿವ ನನ್ನ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟಾಗ "ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳು ರಜಾದಲ್ಲಿ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಹೋಗ್ತೀಯಲ್ಲೋ ಈಗೇನು ಇಷ್ಟು ಅರ್ಜೆಂಟು ..." ಎಂದು ಅಸಮಾಧಾನ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದೆ. "ಇಲ್ಲ... ಹೌದು... ಇದು ಅರ್ಜೆಂಟೇ... ಅದು ನಾನು ಹೋಗ್ತೀನೋ ಇಲ್ಲೋ ಯಾವುದೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಡವರಿಸಿದ್ದ. ಕಾಲೇಜಿಗೆ ರಜಾ ಬಂದ ತಕ್ಷಣ ಊರಿಗೆ ಹೋಗಲು ಒಂಟಿ ಕಾಲ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿರುತ್ತಿದ್ದ ನನಗೆ ಇವನು ಅನುಮಾನಿಸುತ್ತಿದ್ದನ್ನು ಕಂಡು ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಿತ್ತು.

ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲು ಈಗಿನ ಕಾಲದ ಬಾಗಿಲುಗಳಿಗಿಂತ ಎತ್ತರವಾಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಿದ ಕಂದು ಬಣ್ಣದ ಪೈಂಟ್ ಸುಲಿದು ಯಾರಾದರೂ ತುಂಟ ಮಕ್ಕಳು ಕೆರೆದು ಉದುರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕಾದಿತ್ತು. ಹಿಂದೆಂದೂ ಇದ್ದಿರಬಹುದಾದ ಹೆಸರಿನ ಫಲಕ ಕಿತ್ತು ಈಗ ಅದರ ಗುರುತು ಮಾತ್ರವಿತ್ತು. ಹಿತ್ತಾಳೆಯ ಗಟ್ಟಿಗಡುತರವಾದ ಚಿಲಕ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣ ತಿರುಗಿತ್ತು. ಬಾಗಿಲಿನ ಎರಡು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಉದ್ದುದ್ದ ಸರಳು ತುಂಬಿದ ಕಿಟಕಿಗಳು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡೆ ಇದ್ದವು. ಈ ಮನೆಯ ಒಳಗೆ ಯಾರಾದರೂ ಇರುವವರೆಂಬ ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಏನು? ಬೀಗ ಹಾಕಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದೆಂದೆ ಏನು? ಕರೆಗಂಟೆ ಕಂಡು ಬರದಿದ್ದರಿಂದ. ಮೆಲಿಗೆ ಚಿಲಕ ಶಬ್ದ ಮಾಡಿ ಕಾದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ತಡೆದು ಹಿಂತಿರುಗಿ ನೋಡಿದೆ. ನಾನು ಒಳ ಬರುತ್ತಾ ಸೀದಾ ನಡೆದು ಬಂದದ್ದರಿಂದ ಗಮನ ಕೊಡದ ವಿಷಯಗಳು ಕಂಡುಬಂದವು. ಒಂದೆರಡು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದೆ ನಡೆದೆ. ಮನೆಯ ಸುತ್ತ ಅಷ್ಟು ಜಾಗದಲ್ಲೂ ಹುಲ್ಲು ಹುಚ್ಚು ಹುಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆದಿತ್ತು. ಮಧ್ಯಮಧ್ಯ ವಿಚಿತ್ರ ಹಳದಿ ಹೂವಿನ ಮುಳ್ಳಿನ ಗಿಡಗಳು, ಬೇಲಿ ಗಿಡಗಳು, ಒಂದು ಪರಂಗಿ ಮರ.... ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಹರಡಿದ ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಮುನಿ ಪೊದೆಯಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಅದರ ಮಧ್ಯೆ ಯಾರು ಓಡಾಡುವ ಹಾಗೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಾಯಿ ಮನೆ.. ಬೆಚ್ಚಿದೆ, ನೋಡೇ ಇರ್ಲಿಲ್ಲ, ನಾಯಿ ಏನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ.... ಅದರ ಮನೆ ಎದುರಿಗೆ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಕೂತಿದ್ದ ಎನಾಮಲ್ ತಟ್ಟಿಯೊಳಗೆ ಕಳಸ ಕಡ್ಡಿ ಮಣ್ಣು ಸೇರಿ ಕರೆಕಟ್ಟಿ ಹೋಗಿತ್ತು.. ಮನೆಯೊಳಗೆ ಹಬ್ಬಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಯಾವುದೋ ಬಳ್ಳಿಗಳು ಮತ್ತೆ ಬಾಗಿಲತ್ತಾ ನಡೆದ. ತಲೆ ಎತ್ತಿ ನೋಡಿದೆ. ಮಾವಿನ ಎಲೆಗಳು ಉದುರಿ ಹಾಗೆ ಉಳಿದಿತ್ತು. ತೋರಣದ ದಾರ ಯಾರಿದ್ದರೂ, ಇಲ್ಲವೋ ಒಂದು ಸಲ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡೋದು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಲ್ಲ... ಎಷ್ಟು ಭಾರ ಬೇರೆ, ಸುಮಾರು ಎರಡು ಕಿಲೋ ಆದರೂ ಇರಬೇಕು.. ದಭದಭದಭ ಬಾಗಿಲು ಬಡಿದೆ, ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಮತ್ತೆ ಚಿಲಕ ಶಬ್ದ ಮಾಡುತ್ತಾ ಜೊತೆಗೆ ಬಾಗಿಲು ತಟ್ಟಿದೆ. "ಬಂದೆ...!!!" ಒಂದು ಹೆಂಗೆಸಿನಲಿ ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದು ನಿಜವೋ ಭ್ರಮೆಯೋ ಎನ್ನುವಷ್ಟು ದೂರದಿಂದ. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಾದ ನಂತರ ಯಾರೂ ಚಿಲಕದ ಜೊತೆ ಒದ್ದಾಡುತ್ತಿರುವ ಕಿರಕರ ಶಬ್ದ. ಫಠಾರಣೆ ಅದು ಕೊನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಾಗ ಕಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಬಾಗಿಲಿನೊಂದಿಗೆ ಹೋರಾಟ. ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲೆಂದು ಇತ್ತಲಿಂದಲೂ ಮೆಲಿಗೆ ತಳ್ಳಿದೆ. ಕೊನೆಗೆ ಅದು ಕಿರ್ರೆನ್ನುತ್ತ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿತು.

ಬೆಚ್ಚಿಬಿದ್ದೆ, ಎದುರುಗಡೆ ಸುಮಾರು 60- 65 ವರ್ಷದ ಹೆಂಗಸು, ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ಎಷ್ಟೇ ದಾಳಿ ಮಾಡಿದರೂ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಗಾಸಿಗೊಳಿಸಲಾರದೆಬಂತಹ ಮುಖ. ಅಗಲವಾದ ಭಯ ತುಂಬಿದ ಕಣ್ಣುಗಳು. ಕಣ್ಣುಗಳ ಕೆಳಗೆ ಸುಕ್ಕು ಗಟ್ಟಿದ ಕಪ್ಪು ಚರ್ಮ. ಕೈಯಲ್ಲಿಂದು ಕಪ್ಪು ಗಾಜಿನ ಬಳೆ, ಕತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ದಾರ, ಮಣಕುಗಟ್ಟಿದ ಬೂದು ಬಣ್ಣದ ಸೀರೆ ಹಳದಿ ತಿರುಗಿದ ಬಿಳಿಯ ರವಿಕೆ.

ಯಾರು? ಒಳಗೆ ಬನ್ನಿ ಎನ್ನದೆ, ಆಕೆ ಕೇಳಿದರು ನಾನಮ್ಮ ನಾನು ಶಿವಶಂಕರನ ಸ್ನೇಹಿತ..." ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಜೀವತಳೆದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕಂಡು ಋಷಿಯಾಗಿ ನಗುತ್ತಾ ಹೇಳಿದೆ.. ಅದೇಕೋ ಆಕೆಯ ತುಟಿಗಳ ಮೇಲೆ ನಗು ಮೂಡಲಿಲ್ಲ. ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಅಡ್ಡ ಹಾಕುವಂತೆ ಎರಡು ಕೈಗಳನ್ನು ಚೌಕಟ್ಟಿನ ಮೇಲಿಟ್ಟು ನನ್ನನ್ನು ಹಾಗೆ ನೋಡುತ್ತಾ ಹೋದರು. "ಶಿವ ನಿಮಗಾಗಿ ಏನೋ ಕಳಿಸಿದ್ದಾನೆ ಈ ಪ್ಯಾಕೆಟ್ "ಶಿವ" ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಆಕೆಯ ಹುಬ್ಬುಗಳು ಅಚ್ಚಿರಿಯಿಂದ ಗಂಟಾದವು ನಿಧಾನವಾಗಿ ನನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿಂದ ಪ್ಯಾಕೆಟಿನತ್ತ ನೋಡಿದರು. "ಇದೇ" ನಾನದನ್ನು ಮುಂದೆ ಹಿಡಿದೆ. ಆಕೆ ಬಾ ಎನ್ನದೆ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಒಳಗೆ ನಡೆದರು. ಅದನ್ನೇ ಆಹ್ವಾನವೆಂದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ನಾನು ಆಕೆಯ ಹಿಂದೆಯೇ ನಡೆದೆ. ಒಳಗೆ ಕತ್ತಲು ಕತ್ತಲು, ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲೆಂದು ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಕಣ್ಣು ಹಾಯಿಸಿದೆ, ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕತ್ತಲು ಒಗ್ಗುವವರೆಗೂ ಕಾದೆ. ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಕರಿಮರದ ಈಸಿ ಚೇರ್ ಒಂದು ಕಂಡುಬಂದಿತು. ಇನ್ನೊಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಿಟ್ಟ ಜೂಲು ಜೂಲಾದ ಚಾಪೆ. ತಲೆಯೆತ್ತಿದೆ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಮನೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಮೇಲೆಲ್ಲಾ ಜೇಡಗಳ ಕುಸುರಿ ಕೆಲಸ. ಗೋಡೆಗಳ ತುಂಬಾ ಹಳದಿ ಕೊಂದು ಕಲೆಗಳು, ಉದುರುತ್ತಿರುವ ಪ್ಲಾಸ್ಟರ್, ಒಂದೇ ಒಂದು ಲೈಟ್, ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೊಂದು ಸ್ಯಾಟಿನ್ನಿನ ಗುಲಾಬಿಗಳ ಮಧ್ಯೆ ನಗುತ್ತಿದ್ದ ಗಂಡ ಹೆಂಡಿರ ಚಿತ್ರ. ಸುಮಾರು 50 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿದ್ದ ವೈಖರಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಂಡತಿ ಸಿಲ್ಕಿನ ಸೀರೆ ಉಟ್ಟು ಪವ್ ತೋಳಿನ ರವಿಕೆ ತೊಟ್ಟು ಮೈತುಂಬ ಒಡವೆ ಹಾಕಿ ಕರಿಮರದ ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಮುದುರಿ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಸೂಟು ಪೇಟದ ದರ್ಪದ ಗಂಡ ಒಂದು ಕೈಯನ್ನು ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟು ನಿಂತಿದ್ದ. ಈ ಹೆಂಗಸೇ ಇರಬಹುದೇ? ಫೋಟೋ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ರೋಮನ್ ಅಂಕಗಳ ಅಜ್ಜನ ಗಡಿಯಾರ ಶಬ್ದ ಮಾಡುತ್ತಾ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಅರೆ...ಹಾಲಿನ ಅತ್ತ ಕಡೆ ಇದುವರೆಗೂ ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದಿರದಿದ್ದ ಕರಿಮರದ ಉಯ್ಯಾಲೆ ತೂಗುದೆ ಮರೆತುಹೋಗಿದೆಯೋ ಎಂಬಂತೆ ಸ್ತಬ್ಧವಾಗಿತ್ತು. ಆಕೆ ಮತ್ತೆ ಒಳಗಿಂದ ಬಂದರು.. ಈಸಿ ಛೇರ್ ನತ್ತ ಕೈ ತೋರಿಸಿ ಪಕ್ಕದ ರೂಮಿಗೆ ನಡೆದರು. ಅದರ ತುಂಬಾ ಕುಳಿತಿದ್ದ ದೂಳನ್ನು ಕಂಡು ಮುಜುಗರವಾದರೂ ಒರೆಸಿದರೆ ಇಲ್ಲ ಊದಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಬೇಸರವಾಗಬಹುದೆಂದುಕೊಂಡು, ಅಂದು ನಾನೇ ಒಗೆದು ಇಸ್ತಿ ಮಾಡಿಸಿದ್ದ ಪ್ಯಾಂಟಿನೊಡನೆ ಹಾಗೆ ಕೂತೆ. ಶಿವ ಇಲ್ಲಿರುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅವನ ರೂಮ್ ಯಾವುದಿರಬಹುದು? ಆಗ ಇದುವರೆಗೂ ಇಲ್ಲದೆ ಆಗತಾನೇ ನನ್ನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಿ ವೆತ್ತಂತಿದ್ದ ಮರದ ಮಹಡಿ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳು ಕಂಡುಬಂದುವು. ಅದರದಕ್ಕೂ ತಲೆ ಎತ್ತಿ ನೋಡಿದೆ. ಅದರ ಕೊನೆಗಿದ್ದ ಬಾಗಿಲು ಮುಚ್ಚಿತ್ತು. ಹಾಗಾದರೆ ಇದು ಹೋಗುವುದೆಲ್ಲಿಗೆ? ಚೆರೆಸಿಗೇ? ಅಥವಾ ಅಲ್ಲೇನಾದರೂ ಇನ್ನೊಂದು ರೂಮ್ ಇದೆಯೇ? ಶಿವ ಇರುತ್ತಿದ್ದ ರೂಮ್. ಹಾಗೆ ಇತ್ತ ಕಣ್ಣು ಹಾಕಿದಾಗ ಹಿಂದಿನ ಬಾಗಿಲಿನಾಚೆ ಹಜಾರ ಕಂಡುಬಂದಿತ್ತು. ಎದ್ದು ನಿಂತು ಇಣುಕಿದೆ. ಗಾಳಿ ಬೆಳಕಿಗೆ ತೆರೆದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಅಂಗಳ, ನೆಲಕ್ಕೆ ಚಪ್ಪಡಿ ಕಲು. ಮಧ್ಯೆ ಬಿಳಿಯ ಸಿಮೆಂಟಿನಿಂದ ಮಾಡಿದ ಎರಡು ಬೆತ್ತಲೆ ಮಕ್ಕಳು ಹೊತ್ತು ನಿಂತಿದ್ದ ಕಾರಂಜಿ. ಕಾರಂಜಿಯಲ್ಲಿ ನೀರಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಣ್ಣು ತುಂಬಿ ಗರಿಕೆ ಹುಚ್ಚು ಪಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದಿತ್ತು. ಎರಡು ಗುಬ್ಬುಚ್ಚಿಗಳು ಕೂತು ಏನನ್ನೋ ಹೆಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದು ವು. ಅದರಾಚೆ ಮಸಿಗಟ್ಟಿದ ಅಡಿಗಿಮನೆ. ಬಚ್ಚಲು ಮನೆ ಚಿಮಣಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಗೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಆಕೆಯ ಆಕೃತಿ ಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡಂತಾಗಿ ಏನೋ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದವನಂತೆ ಬಂದು ವಿಧೇಯನಾಗಿ ಆರಾಮ ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತೆ. ಅದರೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಸದ್ದಿಲ್ಲ. ಆಕೆ ಎಲ್ಲಿ ಹೋದಳು? ಈಗ ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ? ಹೀಗೆ ಈ ಇಸಿ ಚೇರಿನ ಮೇಲೆ ಕೂತು ಎಷ್ಟು ಕಾಯೋದು? ಅಥವಾ ಅವರಿಗೆ ಹೇಳದೆ ಹೋಗುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ? ನನಗೋಸ್ಕರ ಏನಾದರೂ ಕಾಫಿ ಗೀಪಿ ಮಾಡುತ್ತಿರಬಹುದು. ಹಾಗೆ ಕಾಯುತ್ತಲೇ ಹೋದೆ. ಆಗ ಕಿಟಕಿಯ ಕೆಳಗಿದ್ದ ಹಳೆಯ ವೀಣೆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿತ್ತು. ಇದಕ್ಕೊಂದು ಪುಟ್ಟ ಬೀಗ. ಅದರ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಪೊರಕೆ, ಒಂದು ಜೊತೆ ಸವೆದ ಹವಾಯಿ ಚಪ್ಪಲಿಗಳು, ಕೆಲವು ಹಾರ್ಲಿಕ್ಸ್ ಬಾಟಲಿನ ಮುಚ್ಚಳಗಳು. ಒಂದು ಖಾಲಿ ಗ್ಯಾಜೀನ್ ಶೀಶೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ವೀಣೆ ಇರಬಹುದು? ಇದನ್ನು ಯಾರು ನುಡಿಸುತ್ತಿರಬಹುದು? ಮತ್ತೆ ಆಕೆ ನನ್ನ ಅಪ್ಪಣೆಗೆ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಎದುರಿಗೆ ಬಂದು ನಿಂತರು. " ತಗೊಳ್ಳಿ ಶಿವ ಇದನ್ನು ನಿಮಗೋಸ್ಕರ ಕಳಿಸಿದ್ದಾನೆ" ನಾನು ಮುಂದೆ ಹಿಡಿದ ಪ್ಯಾಕೆಟ್ ನತ್ತ ಅಲಕ್ಷ್ಯದಿಂದ ನೋಡಿದರು. "ಶಿವ ನಾನು ಒಂದೇ ರೂಮಿನಲ್ಲಿದ್ದೇವಿ.... ಅವನು ನಿಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲ ತುಂಬಾ ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ನಿಮ್ಮ.... ನಿಮ್ಮ...." ಎಂದೆಲ್ಲಾ ತೊಡಲಿದೆ ಆ ದೊಡ್ಡ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ನಾನೊಬ್ಬನೇ ನಿಂತು ಮಾತಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎನಿಸಿತು ಆಕೆ ಹಾಗೆ ಕಣ್ಣು ಮಿಟುಕಿಸದೆ ನಿಂತಿದ್ದರು.

"ನಾನು ಮುಂದಿನ ವಾರ ವಾಪಸ್ ಹೋಗ್ತೀನಿ.... ನೀವೇನಾದರೂ ಕೊಡುದಿದ್ದರೆ ಕೊಡಬಹುದು..."

ಉತ್ತರವಿಲ್ಲ.

"ತೀರ್ಥ- ತೀರ್ಥ, ಕೋಡುಬಳೆ, ಚಕ್ಕುಲಿ ತಮಾಷೆ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳ ಹೋದೇ, ನಗು ಗಂಟಲಿನಲ್ಲೇ ಅಡುಗೆ ಹೋಯಿತು. "ಇದರಲ್ಲೇನೋ ಪತ್ರ ಗಿತ್ರ ಇರಬಹುದು.... ಬೇಕಾದರೆ ಒಡೆದು ನೋಡಿ" ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಆಕೆ ನಿರುಸ್ಮಾಹದಿಂದ ಅತ್ತ ನೋಡಿದರು. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ನನಗೆ ರೋಷ ಉಕ್ಕಿ ಬಂತು. "ನೋಡಿ, ನಾನು ಶಿವನ ಮಾತಿನ ಮೇಲೆ ಬಂದೆ... ನನಗೆ ಇದರಿಂದ ಉಪಯೋಗ ಎಂದು ಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ... ನೀವು ಹೀಗೆ ಅಂತ ಗೊತ್ತಿದ್ದರೆ ಖಂಡಿತ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಮುಂದೆಂದು ಬರುವುದು ಇಲ್ಲ". "ಕೀ ಕೀ... ಕೀ ಕೀ ಕೀ ಕೀ..."

ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ರೂಮಿನಿಂದ ಬಂದ ಕರ್ಕಶ ದ್ವನಿಗೆ ಬೆಚ್ಚಿದೆ. ಎದೆ ಬಾಯಿಗೆ ಬಂದಂತಾಗಿ ದಡ ದಡ ಹೊಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು. ಯಾರೋ ಅಪಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಜೋರಾಗಿ ವಯೋಲಿನ್ ನುಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಕೆ ದಡ ದಡನೆ ರೂಮಿನೊಳಗೆ ಓಡಿದರು.

"ಶನಿ ಮುಂಡೆದೇ ಮತ್ತೆ ಶುರು ಮಾಡಿದ್ಯಾ? ನಿಲ್ಲಿಸೆ ಸಾಕು ನಿನ್ನ ಗೋಳು..."

ವಯೋಲಿನ್ ಇನ್ನೂ ಜೋರಾಯ್ತು ವೇಗವಾಯಿತು. "ಮರೆತುಬಿಟ್ಟಿಯ ತಿಂದಿದ್ದು ಅವತ್ತು, ನಿಲ್ಲಿಸಿಯೋ ಇಲ್ಲೋ ಸುಮ್ಮೆ..." ವಯೋಲಿನ್ ಹಾಗೆ ಸಾಗುತ್ತಲೇ ಇತ್ತು. "ನೀನು ಹಾಗೆ ಮಾತು ಕೇಳೋಲ್ಲ.." ಧವಾಧವನೆ ಹೊಡೆದ ಶಬ್ದ. "ಅಯ್ಯೋ ಅಮ್ಮ ಹೊಡಿಬೇಡವೇ... ಇಲ್ಲವೇ ಮಾತು ಕೇಳ್ತೀನಿ, ಹೊಡಿಬೇಡವೇ" ಹೆಣ್ಣೊಬ್ಬಳು ಮುಸು--ಮುಸು ಅಳುವ ಶಬ್ದ. ಆಕೆ ಹೊರಗೆ ಬಂದಾಗ ಅವರೆದೆ ಏರಿಳಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಮುಷ್ಕಿಗಳು ಬಿಗಿದುಕೊಂಡಿದ್ದವು. ನನ್ನನ್ನು ಕಂಡ ತಕ್ಷಣ ನನ್ನನ್ನು ಮರೆತೆ ಬಿಟ್ಟವರಂತೆ ಅಚ್ಚರಿಯಿಂದ ನಿಂತರು. ನನಗೇನೂ ಸಾಕೆನಿಸಿತು. ಇಲ್ಲಿಂದ ಬೇಗ ಹೋದರೆ ಸರಿ. ಏನು ಮಾಡಲು ತೋಚದೆ ಪ್ಯಾಂಟಿನ ದೂಳು ಜಾಡಿಸಿಕೊಂಡೆ. ಸ್ನೇಹದಿಂದ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವಂತೆ ತಲೆ ಹಾಕ ಹೋದೆ. ಆಕೆ ನನ್ನನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಪ್ಯಾಕೆಟ್ ಹಾಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಇಟ್ಟೆ.

"ಕೀಕೀ... ಕೀ"

ಈಗ ಆಕೆ ನಿಂತಲ್ಲೇ ನಡುಗು ಹತ್ತಿದರು. ಹಲ್ಲು ಕಡಿಯುತ್ತಾ ಒಳಗೆ ಧಾವಿಸಿದರು." ಹಾಳು ಶನಿ, ನೀನು ಮಾತು ಕೇಳುತ್ತೀಯಾ.... ಇರು ಸರಿಯಾದ ಬುದ್ಧಿ ಕಲಿಸ್ತೀನಿ... ಈ ವಯೋಲಿನ ಇವತ್ತೇ ಬೆಂಕಿಗೆ ಹಾಕಿಬಿಟ್ಟೀನಿ.... ಅವನು ಹೇಳ್ತಾ ಇದ್ದಿದ್ದು ಸರಿ, ನಾನು ಪಾಪಾ ಅಂತ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದು ನನ್ನ ತಪ್ಪು".

"ಬೇಡ್ವೇ ಅಮ್ಮ, ಆ ವಯೋಲಿನ್ ಎಸಿ ಬೇಡ್ವೇ... ನಂಗ್ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡು... ನಾನದನ್ನೆಂದೂ ನುಡಿಸೋಲ್ಲ... ನನ್ನಾಣೆ, ನಿನ್ನಾಣೆ, ಶಿವನಾಣೆ.... ಅಮ್ಮ ಬೇಡ್ವೇ..." ಬಾಗಿಲು ದಡಾರನೆ ಬಡಿಯಿತು. ನಾನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟೆ. ಇನ್ನು ಆಕೆಗೆ ಹೇಳಲು ಕಾಯುವುದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲವೆಂದುಕೊಂಡು ವರಾಂಡೆಗೆ ಬಂದೆ. ಹಿಂದಿರುಗಿ ನೋಡಿದೆ. ಬಾಗಿಲು ಹಾಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿತ್ತು. ನಾನು ವಾಪಸ್ಸು ಹೋಗಿ ಅದನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಭದ್ರಪಡಿಸಿದೆ. ತಿರುಗಿ ಬಂದು ಮೆಟ್ಟಿಲ ಮೇಲೆ ನಿಂತಾಗ ಕಾಲುಗಳು ನಡುಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಸಾವರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೆಂದು ಹಾಗೆ ಕುಳಿತೆ. ದಿನವೆಲ್ಲ ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ಕಾದಿದ್ದ ಮೆಟ್ಟಿಲು ಬೆಚ್ಚಗಿತ್ತು. ಹಾಯೆನಿಸಿತು. ಸಂಜೆ ಕತ್ತಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ತಲೆಯೆತ್ತಿ ನೋಡಿದೆ. ಬೆಳಗ್ಗೆಯೆಲ್ಲ ನಿರಭ್ರ ವಾಗಿದ್ದ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ದಟ್ಟವಾದ ಮೋಡಗಳು ಕೂಡುತ್ತಿದ್ದವು, ಮಳೆ ತುಂಬಿದ ಮೋಡಗಳು ಹಾಗೆ ಕಣ್ಮುಚ್ಚಿದವು.

.... ಮೋಡಗಳು ಮತ್ತಷ್ಟು ದಟ್ಟವಾದವು.. ತಲೆ ಮೇಲೆ ಬಂದವು. ಜೊತೆಗೆ ಗುಡುಗು ಮಿಂಚು ತಣ್ಣನೆಯ ಸುಯ್ಯಾನೆ ಗಾಳಿ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ಶುರುವಾದ ಮಳೆ ಧಾರಾಕಾರವಾಗಿ ಸುರಿಯ ತೊಡಗಿತು. ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲೇ ಮನೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದ ಮಳೆ ಉಳಿದಿದ್ದ ರಿ ಪ್ರಸನ್ನ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ನೋಡುನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಕೊಚ್ಚಿ ಹಾಕಿತು. ಹೊಸ ಹೆಸರಿಗಾಗಿ ಕಾದು ನಿಂತಂತೆ ಕಾಣತೊಡಗಿತು ಮನೆ. ಮಳೆ ನೀರು ನನ್ನ ತಲೆ ಮೇಲಿಂದ ಸುರಿದು ಕೂದಲು ತೊಪ್ಪೇ ಮಾಡಿ ಕಣ್ಣು ಮೂಗು ತುಟಿಗಳ ಮೇಲಿಂದ ಹರಿದು ಮೈಯೆಲ್ಲಾ ತೋಯಿಸಿತು. ಸುತ್ತಲಿನ ಒಣ ನೆಲ ಖುಷಿಯಾಗಿ ಘಂ ಎನ್ನತೊಡಗಿತು. ಹುಲ್ಲಿನ ಗರಿಕೆಗಳು ಮುದ್ದುಗೊಂಡು ನಾಚಿ ತಲೆತಗ್ಗಿಸಿದವು. ಹೂಗಳು ಪಕಳೆಗಳ ಮೈ ಮೇಲೆ ಕೂತ ಹನಿಗಳನ್ನು ಕಂಡು ರೋಮಾಂಚನಗೊಂಡವು. ಕುಂಡದಲ್ಲಿಂದ ಫರ್ನಿ ಮೈತುಂಬ ಪುಟ್ಟ ಬೆಳಿ ಹೂಗಳು ನಳನಳಿಸಿದವು. ನಾಯಿ ಮನೆಯಿಂದ ತುಂಬು ಉತ್ಸಾಹದ ಅಲ್ಲೇಶಿಯನ್ ಬಂದು ನನ್ನ ಪ್ಯಾಂಟಿಗೆ ಮೈ ಉಜ್ಜುತ್ತಾ ಬಾಲವಲ್ಲಾಡಿಸಿತು. ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಬೆತ್ತಲೆ ಮಕ್ಕಳು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದ ಕಾರಂಜಿಯಿಂದ ನೀರು ಉಕ್ಕಿ ಹರಿಯತೊಡಗಿತು. ಮನೆಯೊಳಗಿಂದ ಇಂಪಾಗಿ ತೋಡಿ ರಾಗ ವಯೋಲಿನಿಂದ ತೇಲಿ ಬರತೊಡಗಿತು. ನಾನು ನಿಂತಲ್ಲೆಂದಲೇ ಹಿಂದಿರುಗಿ ನೋಡಿದೆ. ಸುಂದರ ಹುಡುಗಿ ಒಬ್ಬಳು ತಲೆತಗ್ಗಿಸಿ ಕುಳಿತು ವಯೋಲಿನ್ ನುಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವಳ ತಲೆ ಬಾಗಿತ್ತು. ಅವಳ ಮುಂದೆ ಶಿವಕಳಿಸಿದ ಪ್ಯಾಕೆಟ್ ಬಿಟ್ಟು ಇಟ್ಟಿದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ ಹಸಿರಂಚಿನ ಹಳದಿ ಸೀರೆ, ಹಸಿರು ಗಾಜಿನ ಬಳೆಗಳು....

ನಮಸ್ಕಾರದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ

ಮಹಾಭಾರತದ ಯುದ್ಧ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು - ಒಂದು ದಿನ, ದುರ್ಯೋಧನನ ವ್ಯಂಗ್ಯ ವಿಡಂಬನೆಯಿಂದ ನೊಂದ ಭೀಷ್ಮ ಪಿತಾಮಹ ಹೀಗೆ ಘೋಷಿಸುತ್ತಾನೆ .

"ನಾನು ನಾಳೆ ಪಾಂಡವರನ್ನು ಕೊಲ್ಲುತ್ತೇನೆ"

ಅವರ ಘೋಷಣೆ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಪಾಂಡವರ ಶಿಬಿರದಲ್ಲಿ ಆತಂಕ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು -

ಭೀಷ್ಮನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದಿತ್ತು, ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಕೆಟ್ಟದ್ದರ ಸಾಧ್ಯತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತೆ ಮಾಡಿದರು. ನಂತರ - ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ದ್ರೌಪದಿ ಗೆ, ಈಗ ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಬಾ - ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ದ್ರೌಪದಿಯೊಂದಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಭೀಷ್ಮ ಪಿತಾಮಹನ ಶಿಬಿರವನ್ನು ತಲಿಪಿದನು - ಶಿಬಿರದ ಹೊರಗೆ ನಿಂತು ದ್ರೌಪದಿ ಗೆ - "ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ, ಅಜ್ಜನಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸು." ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ದ್ರೌಪದಿ ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ಪಿತಾಮಹ ಭೀಷ್ಮನಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದಾಗ - "ಅಖಂಡ ಸೌಭಾಗ್ಯವತಿ ಭವ" ಎಂದು ಆಶೀರ್ವದಿಸಿದ ಅವರು ನಂತರ ದ್ರೌಪದಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದರು !!

"ಮಗಳೇ, ಇಂತಹ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ನೀನು ಏಕಾಂಗಿಯಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಹೇಗೆ ಬಂದಿದ್ದೀ, ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಅವರು ನಿನ್ನನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆತಂದಿದ್ದಾರಾ"?

ಆಗ ದ್ರೌಪದಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದಳು - "ಹೌದು, ಅವರು ಕೋಣೆಯ ಹೊರಗೆ ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ" ನಂತರ ಭೀಷ್ಮನು ಸಹ ಕೋಣೆಯಿಂದ ಹೊರಬಂದನು ಮತ್ತು ಇಬ್ಬರೂ ಪರಸ್ಪರ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದರು. "ನನ್ನ ಒಂದು ವಚನವನ್ನು ನನ್ನ ಇನ್ನೊಂದು ವಚನದಿಂದ ಮುರಿದು ಹಾಕಲು ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ" ಭೀಷ್ಮ ಪಿತಾಮಹ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದನು. ಶಿಬಿರದಿಂದ ಹಿಂದಿರುಗುವಾಗ, ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನು ದ್ರೌಪದಿಗೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದನು - "ಒಮ್ಮೆ ನೀನು ಹೋಗಿ ಅಜ್ಜನಿಗೆ ಗೌರವ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಕ್ಕೇ, ನಿನ್ನ ಪತಿಯಂದಿರಿಗೆ ಜೀವನ ಸಿಕ್ಕಿದೆ". "ಇನ್ನು ನೀನು ಭೀಷ್ಮ, ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ, ದ್ರೋಣಾಚಾರ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿ ಹಿರಿಯರಿಗೆ ಪ್ರತಿದಿನ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಮತ್ತು ದುರ್ಯೋಧನ - ದುಷ್ಯಾಸನಾದಿಗಳ ಪತ್ನಿಯರು ಸಹ ಪಾಂಡವರಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಬಹುಶಃ ಈ ಯುದ್ಧವು ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ"

ಅಂದರೆ, ಪುಸ್ತುತ ನಮ್ಮ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಮೂಲ ಕಾರಣವೆಂದರೆ - "ತಿಳಿಯದೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಮನೆಯ ಹಿರಿಯರನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ". "ಮನೆಯ ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಸೊಸೆಯಂದಿರು ಪ್ರತಿದಿನ ಮನೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಹಿರಿಯರಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಅವರ ಆಶೀರ್ವಾದವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಯಾವುದೇ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎಂದಿಗೂ ಕ್ಲೇಶಗಳು ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ". ಹಿರಿಯರು ನೀಡಿದ ಆಶೀರ್ವಾದಗಳು ರಕ್ಷಾಕವಚವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ; ಈ ರಕ್ಷಾಕವಚವನ್ನು ಯಾವುದೇ "ಆಯುಧ" ಭೇದಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. "ವಿನಯದಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಈ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಪಾಲಿಸಿದರೆ, ನಿಯಮ ಬದ್ಧವಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ ಆ ಮನೆ ಸ್ವರ್ಗವಾಗುತ್ತದೆ." ಏಕೆಂದರೆ , ನಮಸ್ಕಾರ ಪ್ರೀತಿ, ನಮಸ್ಕಾರ ಶಿಸ್ತು, ನಮಸ್ಕಾರ ಶೀತಲತೆ. ನಮಸ್ಕಾರ ಗೌರವವನ್ನು ಕಲಿಸುತ್ತವೆ. ನಮಸ್ಕಾರದಿಂದ ಸುವಿಚಾರ ಬರುತ್ತದೆ. ನಮಸ್ಕಾರ ಬಾಗುವುದನ್ನು ಕಲಿಸುತ್ತದೆ. ನಮಸ್ಕಾರ ಕೋಪವನ್ನು ಅಳಿಸುತ್ತದೆ. ನಮಸ್ಕಾರ ಅಹಂ ಅನ್ನು ಅಳಿಸುತ್ತದೆ. ನಮಸ್ಕಾರ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ನಮಸ್ಕಾರ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ...

ಅಬ್ಬಿಬಾಬ್ ಎಂತಹ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿದೆ ನಮ್ಮ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಸನಾತನ ಧರ್ಮ

ರಾಮರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಹೇಗಿತ್ತು?

ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರೆಲ್ಲರ ಕನಸು ನಮ್ಮ ನಾಡು "ರಾಮರಾಜ್ಯ"ವಾಗಿರಬೇಕು, ಸತ್ಯ, ನ್ಯಾಯ, ನಿಷ್ಠೆಯ ಒಂದು ಕೂಟವಾಗಿರಬೇಕು ಎಂದೇ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಮುಘಲರ, ಮರಾಠರ, ಬ್ರಿಟಿಷರ ಹಾಗೂ ಸ್ವಯಂ ಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಈ ರಾಮರಾಜ್ಯ ಕನಸು ಮುಂದುವರೆದಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಅರಿಯಬೇಕು.

ಲಂಕೆಯಲ್ಲಿ ರಾವಣನನ್ನು ಭೇದಿಸಿ, ಅಯೋಧ್ಯೆಗೆ ಶ್ರೀರಾಮ ಪುಷ್ಪಕ ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಹಿಂತಿರುಗಿದ. ಅಲ್ಲಿ ಅವನಿಗಾಗಿ ಜನತೆ ಕಾಯುತ್ತಿತ್ತು. ಶ್ರೀರಾಮನನ್ನು ಗದ್ದಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ, ಅವನಿಗೆ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿದರು. ಆಮೇಲೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸಂತಸದಿಂದ ನಲಿದಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಆರು ತಿಂಗಳ ನಂತರ ಶ್ರೀರಾಮ ಒಂದು ಸಂಜೆ ವಾಯು ವಿಹಾರಕ್ಕೆಂದು ಅರಮನೆಯ ತಾರಸಿಯ ಮೇಲೆ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಆ ನಲು ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಅವನ ಮನಸ್ಸು ಹಾರಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಕೆಳಗೆ ಹನುಮಂತ ಒಬ್ಬನೇ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಅಲೆದಾಡುತ್ತಿದ್ದುದು ಅವನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿತ್ತು. ಕೂಡಲೇ ಅವನನ್ನು ಕೂಗಿ ಕರೆದ, "ಅಲ್ಲೋ ಹನುಮಂತ, ನಾವು ಅಯೋಧ್ಯೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಆರು ತಿಂಗಳಾದರೂ, ನೀನು ಮಾತ್ರ ಕಿಷ್ಕಿಂಧೆಗೆ ಮರಳಿ ಹೋಗದೆ ಇಲ್ಲೇ ಏನೋ ಸುತ್ತಾಡುತ್ತಿದ್ದೀಯಲ್ಲ?" ಎಂದ.

ಹನುಮಂತ ಅತ್ತಿತ್ತ ನೋಡುತ್ತಾ, ಅನುಮಾನಿಸುತ್ತಾ ತಲೆ ಕೆರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ, "ಮಹಾರಾಜಾ, ನನ್ನ TA/DA ಇನ್ನೂ ಬಂದಿಲ್ಲ" ಎಂದ. ಶ್ರೀರಾಮನಿಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬಂತು. ಅವನು ತನ್ನ ಮಂತ್ರಿಯನ್ನು ಕರೆದು, "ನೋಡಿ, ನನ್ನ ಈ ಭಂಟನಿಗೆ ನೀವು ಕೂಡಲೇ TA/DA ಈಯುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿ" ಎಂದು ಹೇಳಿ ಧಬಧಬನೆ ಅರಮನೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದ.

ಮಂತ್ರಿ ಹನುಮಂತನಿಗೆ, "ಅಪ್ಪಾ, ನೋಡು ನಿನ್ನ ಸೊಕ್ಕು ನನ್ನ ಮೇಲೆ complaint. ಆಯ್ತು ಆಫೀಸಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡು, ನಾನು ಹೇಳಿರುತ್ತೇನೆ", ಎಂದು ಅವನೂ ಬಿರಬಿರನೆ ಹೋದ. ಹನುಮತ್ತು ಮತ್ತೆ ಆಫೀಸಿಗೆ ಅಲೆದಾಡಿದ. ಇನ್ನೂ ಒಂದು ವರುಷ ಕಳೆದ ಮೇಲೆ ವಾಯು ವಿಹಾರಕ್ಕೆ ಹೋದ ಶ್ರೀರಾಮ ಮತ್ತೆ ಈತ ಅಲ್ಲೇ ಅಲೆದಾಡುವ ಹನುಮಂತನನ್ನು ಕಂಡ. "ಏನೋ? ಏಕೆ ಇನ್ನೂ ಇಲ್ಲೇ ಸುತ್ತಾಡ್ತಾ ಇದೀಯ?" ಅಂದ. ಅದಕ್ಕೆ ಹನುಮಂತ, "ಏನು ಮಾಡಲಿ ದೊರೆ, ಇನ್ನೂ TA/DA Sanction ಆಗಿಲ್ಲ" ಅಂದ. "ಏಕೆ ಏನು?" ಎಂದ ಶ್ರೀರಾಮ ಅದಕ್ಕೆ ಹನುಮಂತ, ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿರೋ ಸೀನಿಯರ್ ಹೇಳಿದರು, ಏನೋ objections ಇದೆ ನೋಟಿಂಗ್ ನಲ್ಲಿ ಅಂತಾರೆ. ಶ್ರೀರಾಮ ಮತ್ತೆ ಮಂತ್ರಿಯನ್ನು ಕರೆದು, "ಏನೀ ಇದು? ನಾನೇ ಬರ್ಬೇಕೇನು? ಅಂತ ಗದರಿಸಿದ. "ಇಲ್ಲಾ ದೊರೆ, ನಾನು ಇದನ್ನು ಬಗೆ ಹರಿಸ್ತೀನಿ" ಅಂದು ಕೈಮುಗಿದ. ಶ್ರೀರಾಮ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಹನುಮಂತನಿಗೆ "ಏನು objections ಇವೆ Noting ನಲ್ಲಿ?" ಅಂತ ಕೇಳಿದ. ಹನುಮಂತ ಕೇಳಿದ. ಹನುಮಂತ ಹೇಳಿದ ಅದಕ್ಕೆ, ಅವರು ಹೇಳಾರೆ, ನೀನು ಸಂಜೀವಿನಿ ತರೋಕೆ ಹೋದಾಗ ಯಾರೂ ರಾಜರೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಯಾರು sanction ಮಾಡಬೇಕು ಅಂತಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದು class 4 ನ employee ಗಳಿಗೆ Air Travel ಮಾಡೋಕೆ ಮುಂಚೆ approval ಬೇಕಿತ್ತು. ಅದಿಲ್ಲ ಅಂತ". ಮಂತ್ರಿ ಇಲ್ಲಿ ನೋಡು, ಮತ್ತೆ ಹೋಗಿ ಅವರನ್ನು ನೋಡು. ಅವರು ಏನು ಕೇಳಾರೆ ಅದನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮುಗಿಸು. ಎಲ್ಲಾ sanction ಆಗುತ್ತೆ" ಅಂದ.

ಹನುಮಂತ ಮತ್ತೆ ಆಫೀಸ್ ಗೆ ಬಂದು, ಅಲ್ಲಿ ಸೀನಿಯರ್ ಕ್ಲರ್ಕ್ ಅನ್ನು ಕಂಡ. ಅವನು "ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದಲ್ಲವಲ್ಲಾ, Rules ನಲ್ಲಿ objections ಗಳಿವೆ ಅಂತ ಅಂದ. ಹನುಮಂತ, "ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದಾರೆ ನೀವು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ನಡೆಕೋಂತ.

ನಿಮಗೆ ಏನು ಬೇಕೋ ಹೇಳಿ ನಾನದನ್ನು ಕೊಡ್ತೀನಿ" ಅಂದ. ಸೀನಿಯರ್ ಕ್ಲರ್ಕ್ ಹನುಮಂತನನ್ನು ಹತ್ತಿರ ಕರೆದು ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಏನೋ ಹೇಳಿದ. ಹನುಮಂತ ಅದಕ್ಕೆ ತಲೆ ಅಲ್ಲಾಡಿಸಿದ. ಸೀನಿಯರ್ ಕ್ಲರ್ಕ್ "ಸರಿ ನಾಳೆ ಸಂಜೆ ನೀನು ಬಂದು ನಿನ್ನ TA/DA ತಗೊಂಡು ಹೋಗು" ಎಂದ.

ಮೂರನೆಯ ದಿನ ಬಂದಾಗ Cashier ಹನುಮಂತನಿಗೆ ಅವನ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟ. ಅದನ್ನು ತಗೊಂಡು ಬಾಗಿಲತನಕ ಹೋಗಿ, ಹನುಮಂತ ಹಿಂದೆ ಬಂದು, ಸೀನಿಯರ್ ಕ್ಲರ್ಕ್ ಅನ್ನು ಕೇಳಿದ. "ಅಲ್ಲ ನೀವು ಆಗ ರಾಜರೇ ಇರಲಿಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದೀ. ಯಾರು Sanction ಮಾಡಿದರು ಈಗ?"

"ಏ, ಅದು ಬಿಡು, ಶ್ರೀರಾಮನ ಮೆಟ್ಟುಗಳು ಗದ್ದುಗೆಯ ಮೇಲೆ ಇದ್ದಿದ್ದರಿಂದ ಶ್ರೀರಾಮನ Sanction ಇತ್ತು ಅಂತ ನೋಟಿಂಗ್ ಹಾಕಿದೆ".

"ಮತ್ತೆ class 4 employee Air Travel ಮಾಡೋ ಹಾಗಿಲ್ಲ, ಅಪ್ಪಣೆ ಇಲ್ಲದೆ, ಅನ್ನೋದಕ್ಕೆ?"

"Emergency ನಲ್ಲಿ ಅಂತಹ prior permission ತಗೊಳ್ಳೋಕಾಗಲ್ಲ. ಲಕ್ಷ್ಮಣನ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಅಪಾಯವಿತ್ತು ಅಂತ ಅದನ್ನೂ ತಳ್ಳಿ ಹಾಕಿದೆ".

ಹನುಮಂತನಿಗೆ ಅದುವರೆಗೆ ತಾನೇ ಜ್ಞಾನಿ ಅಂತ ಒಂದು ಸೊಕ್ಕು ಇತ್ತು. ಅದು ಅಳಿದು ಹೋಯಿತು. ಅಂದಿನ ರಾಮರಾಜ್ಯ ಅಳಿಯದೆ ಇಂದೂ ನಮ್ಮನ್ನು ಆಳುತ್ತಿದೆ.

ಜೈ ಸಿಯಾ ರಾಮ್

ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜನ್ಮಾಂಧ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನ ಕಥನ, ಆಂಗ್ಲ ನಾಟಕಕಾರ ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್ ನ, ಹ್ಯಾಮ್ಲೆಟ್ (Hamlet) ಮ್ಯಾಕ್ಬೆತ್ (Machbeth) ಜ್ಯೂಲಿಯಸ್ ಸೀಸರ್ (Juliet Ceaser) ಮುಂತಾದ ದುರಂತ ನಾಯಕರ (Tragic Characters) ಆತ್ಮಗತ, ಸ್ವಗತ ಭಾಷಣಗಳು ನನಗೆ ನೆನಪಿಗೆ ಬಂದಿತು. ಅವರುಗಳೆಲ್ಲರೂ ಸಂದರ್ಭಗಳ ಖೈದಿಯಾಗಿ ನೋವನ್ನುಂಡವರು! ಎಲ್ಲಾ ವಿಧವಾದ ಸಿರಿ ಸಂಪತ್ತು, ಪದವಿ, ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು ಇದ್ದರೂ ಸಹ, ಸುಖ ಸಂತೋಷ, ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೆಮ್ಮದಿ, ಅವರಿಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗಲೇ ಇಲ್ಲ. ಅವರ ಜೀವಮಾನದ ಅಂತ್ಯದವರೆಗೆ! ದೊಡ್ಡಪ್ಪ ಭೀಷ್ಮಾಚಾರ್ಯರು ಅವರಿಗೆ ನೀಡಿದರು. 'ಚಕ್ರವರ್ತಿ' ಎಂಬ ಹೆಸರು, ಪೀಠವನ್ನೇರಿ, ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನಾಳಿದ ಸಂತಸ ಅವನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಮುಟ್ಟಲೇ ಇಲ್ಲ ದೃಷ್ಟಿಹೀನತೆ ಅಡ್ಡ ಬಂದಿತು ಅವರ ಕಲಿಕೆಗೆ ಕೂಡ! ದಾಂಪತ್ಯ ಸುಖ ಏನಿರಬಹುದು ಎಂದು ಅರಿತೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಮನಸ್ಸಿನ ತುಂಬಾ ಕೀಳರಿಮೆ, ಅಸಹಾಯಕತೆ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಆಗ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಆಶಾಕಿರಣ ಮೂಡಿತು. ಗಾಂಧಾರಿಯನ್ನು ವಿವಾಹವಾದರೆ ಅವಳು ತನ್ನ ಕಣ್ಣಾಗಿ ಹೊರಗಿನ ಪ್ರಪಂಚದ ಪರಿಚಯ ಆಗುವುದು ಎಂಬುದಾಗಿ ರೋಮಾಂಚನಗೊಂಡ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನ ಪಾಲಿಗೆ, ಅದು ಕೂಡ ಕ್ಷಣಿಕವಾಯಿತು. ಆಸೆ ನಿರಾಸೆಯಾಗಿ ಅವನ ಪಾಲಿಗೆ ಉಳಿಯಿತು. ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಣ್ಣ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಹಸೆಮಣೆಯನ್ನೇರಿದ ವಧುವನ್ನು "ಅಹಾ! ಎಂತಹ ಪತಿವ್ರತೆ" ಎಂದು ಜನರು ಹಾಡಿ ಹೊಗಳಿದರು. ಭೀಷ್ಮರೋ ಅವಳ ಅಪ್ಪನೋ ತನ್ನ ಅಂಧತ್ವವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟರೋ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನಿಗೆ ತಿಳಿಯಲೇ ಇಲ್ಲ. ತನ್ನ ಬಾಳು ಎಂಬ ನೋವು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನನ್ನು ಕಾಡಿತು, ಮನಸ್ಸನ್ನು ನೋಯಿಸಿತು. ಇಡೀ ಕುಟುಂಬ ಗಾಂಧಾರಿಯ ಅಸಹನೆಯ ಜ್ವಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಂದು ಬೂದಿಯಾಯಿತು. ಪಾಂಡು, ವಿಧುರನ ಮೇಲೆ ಹಗೆ ಭುಗಿಲೆದ್ದಿತು. ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧಿಯಾಗಿ ಪಾಂಡವರು ಮಗ್ಗುಲ ಮುಳ್ಳಾದರು. ಮಗನ (ದುರ್ಯೋಧನ) ತಪ್ಪು ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ಸಹಚರರ ದುರ್ಬೋಧನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಭಾವಿತನಾಗಿ ಶಕುನಿಯ ಕುತಂತ್ರಗಳಿಗೆ ಬಲಿಯಾದ ಮಗನನ್ನು ಸರಿ ದಾರಿಗೆ ತರಲು ಅಸಮರ್ಥನಾದನು.

ಕುರುಕುಲ 18 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ನಾಶವಾಯಿತು. ಬರಡಾದ ಬಾಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಗಾಂಧಾರಿ, ಕುಂತಿ, ವಿಧುರ ಮುಂತಾದವರು 'ವಾನಪ್ರಸ್ಥ' ಆಶ್ರಮದ ಕಡೆಗೆ ಪಯಣ ಮುಂದುವರೆಸಿದರು.

ವನಜಾ ರಾಜನ್

Metallurgy in Ancient India

- M. A. N. Prasad

Metallurgy in India has a distinguished history. Although metallurgy made great strides after the industrial revolution, it is interesting to note that many of the modern practices have their seed in the ancient practices. Archaeological studies have indicated that the use of iron was prevalent in India by 1800 BCE. Large scale smelting of iron was practiced around 13th century BCE. Vedic texts refer to *ayas* (metal) and mention *krishnayas* which refers to iron.

Around 300 BCE, high quality steel was produced in Southern India by mixing high-purity wrought iron, charcoal and glass in a crucible and heating the mixture till the iron melted and absorbed the carbon, resulting in high-carbon steel. This was called *fulad* in Arabic and was largely exported. This was later called *wootz* by Europeans, the term being derived from the Sanskrit *utsa*, which was erroneously transliterated in Roman Script as *wootz*. This steel was used for making the famous Damascus swords. This process was followed in several places in Karnataka and many other parts of South India.

Will Durant writes in his '*The Story of Civilization*' that "The tempering of steel was brought in ancient India to a perfection unknown in Europe till our own times; King Porus is said to have selected, as a specially valuable gift for Alexander, not gold or silver, but thirty pounds of steel. The Moslems took much of this Hindu chemical science and industry to the Near East and Europe; the secret of manufacturing "Damascus" blades, for example, was taken by the Arabs from the Persians, and by the Persians from India."

The earliest large forging is the famous iron pillar at New Delhi. It is 7 metres tall and weighs about 6 tons. According to the inscription, it was made in the 3rd century AD. It is believed to have been made by forging together a series of disc shaped iron blooms. The remarkable feature of this pillar – absence of corrosion – is attributed to the high purity of the wrought iron, phosphorus content and the distribution of slag.

In Europe the use of cast iron was not popular until after 14th Century AD, when it was used for making cannons. By the end of 18th century, cast iron was being used extensively in building construction in England. The Mysore Palace built by Wodeyars was the first royal palace to make use of wrought iron in its construction.

Copper is believed to be the first metal used by man. There are extensive evidences indicating mining of copper ores from Khetri region of Rajasthan as early as 3rd Century BC.

Zinc is a difficult metal to extract as it volatilizes around the temperature it melts. As a result, it would form a vapour in the furnace, would get reoxidised and lost. In India, particularly in the Zawar area of Rajasthan, an ingenious method was devised by which using specially designed retorts the zinc vapours could be cooled down to get zinc metal. In 1740 the first commercial smelting of zinc in England was established by William Champion. The process he employed was inspired by and had a strong resemblance to the Zawar process. Carbon dating has revealed that some zinc mines at Zawar in Rajasthan were operational as early as the 2nd century BCE.

Another impressive innovation by the Indian metal workers was the use of zinc alloy in making bidri ware. Here, zinc alloy was inlaid in black metal to produce elegant artefacts. This art was encouraged the Muslim rulers.

There are references to production of mercury in Kautilya's Arthashastra which is written in the later part of 1st millennium BC. Mercury was at the heart many alchemical transmutation experiments in India and these alchemical texts were precursors to the development of chemistry in the country.

Tin alloyed with copper gives a harder type of Bronze which was used for weapons, before the use of iron. Tin was used for bronze casting of icons and the castings of Tanjavur of Chola period are remarkable.

India has the distinction that the deepest ancient mines in the world for gold was in Maski of Karnataka. Carbon dating shows this to be as old as the mid-1st millennium BC. In India, we started making gold jewellery by the granulation process in the late 1st millennium BC. Aravalli region of North India was a major silver producing site about the mid-1st millennium BC.

Thus, there is evidence to show that ancient Indian metallurgists did make major contribution to metallurgical history of the world. In the case of zinc and high carbon steel, the contribution of ancient India is very significant.

Ancient texts on metallurgy mention the use of a variety of equipment like crucibles,

furnaces and bellows and specify the kind of equipment to be used for each specific product. In order to understand the processes outlined in these text, it becomes necessary to also understand the type of equipment recommended. Here is a glimpse of some of the products and the equipment recommended.

The term Mooshadhikaranam refers to crucibles. Ancient metallurgists seem to have developed a wide variety of crucibles to suit each process. The process of manufacture

of *antarmukha* (inward looking) crucible stated to be prescribed for preparing metals for vimana is given in detail.

An ancient text called 'Moosha Kalpa' describes the various types of equipment to be used for different products. Here are some examples:

- Frog-shaped crucible - placed in frog shaped furnace - with the use two winged bellows is recommended for preparing Darpana for Kiranaakarshana yantra or solar ray capturing mirror.
- Samavargika crucible; Samavargika furnace, using Suragha bellow for producing Prathibhimba-Arka-Kiranaakarshana Naala. For attracting reflections of solar rays.
- The crucible is placed in a Varaaha furnace and baked using tortoise shaped bellows to produce Suranjitaadarsha Darpana in Guhagarbha Yantra.
- Lotus shaped crucible and heated in lotus shaped furnace using five mouthed bellows to produce Dravapaatra or Acid vessel in pushpini yantra

Ancient text called Kunda Kalpa describes the various types of furnaces and Kunda Nirnaya describes the construction of these furnaces.

Ancient text Bhastrika Nibandhana describes the constructional details of different bellows and the materials to be used in them.

In the region presently coming under Jharkhand, many smelting sites of iron, copper and gold have been found. The tribals of this area possessed the knowledge of the metallurgy of iron, copper and gold.

Seen and Unseen God in Hindu Dharma

- NESARU Research

Idol worship is blasphemy in Judaism and Islam. God is in Heaven, He has no Name and He has no form, is the belief therein. But yet, the Bible and Quran state in the Book of Genesis, God created Man in his own Form. But controversies apart, current Abrahamic religions generally abhor the worship of God in Idol Form.

Even in the Vedas, God is worshipped only thru Homa, Yagnyas and Yaagas, wherein you call the Gods through Rig Suktas, and offer them, sacrifice.

Hinduism as it is today, has the beliefs of Vedas and also the form of worship of the native populations, like Dravids, and Tribals, for whom the Mother Earth is the MOTHER who protects all her children, our current notion of MATRU BHUMI, and BHARAT MATA are all due to the Native Beliefs. So also is the worship of Idols.

What are IDOLS? We are endowed with five senses, which do not allow us to focus on anything abstract. If we need to keep our senses stand STILL for a duration of time, we need a Visual and sound Format on which we can focus for a period of time. The Tribals had small stone idol of their Mother Earth and Muneeshwara in their agrarian or forest lands, which they worshipped with flowers. Big Temples came up during the 5th-6th century during Badami Chalukyas at badam and Aihole.

When Islamic Rulers came to India, they found this form of worship is abominable and they felt, it needed to be extinguished. therefore, they broke the Stone idols, destroyed the temples and even built Masjids on the same Land. Today, this issue has become a flashpoint between Hindus and Muslims. Fortunately, there are no street fights, and both parties are presenting their cases before the District Court at Varanaai.

There are two Senior Advocates who are presenting the arguments for the Hindu side. Adv Hari Shankar Jain and his son Adv Vishnu Jain. Their arguments show that a legal practitioner not only needs to know law but also Meta Physics. Meta Physics Principles are rather difficult to grasp and present.

They have presented, the Hindu side were worshipping a seen God at Gyanvaapi for thousands of years. The seen God was in the Form of a Shiv Linga, Shringar Gauri, Ganesh and Hanuman, the rerining God there at Gyanvaapi is Lord Vishvesvar. The idols are just physical symbols which our senses can grasp. Just because someone breaks the Physical symbols, it does not mean that GOD Ceases to exist thereat. The very nature of Prana Pratishtapan of any Idol in Hindu religion is, an idol will remain just a Form, until you invoke the Universal energy and install or focussed into the Idol. When you so focus the Unisversal energy, that Place becomes Holy and venerated and forever God is going to reside thereat, inspite of the physical emblem is broken or remove. This is the Unseen God.

Many Kings and Rulers donated further Land to Lord Vishveshwar over years and as such under Indian Law, the Legal Owner is Lord Vishveshwar. The Lord who remained UNSEEN after the breakage of the Idol, became once again SEEN in the lower level of the Gyan Vaapi Masjid, in the Pond so called VZU KHANA, whereat the Muslim worshippers cleaned themselves before Namaaz. Further the God who was Not Seen by Human Eyes was at all times being seen by his most Loyal worshipper NANDI, who diligently, over thousands of years. Many of his such loyal worshippers continued to venerate and worship the UNSEEN LORD VISHVESHWAR, Over all these years. Although Ahalyabai Holkar established another Shiv Linga nearby, the original place of residence of the Lord continued to be venerated by Hindus.

Whereas, Idols made or carved out by Humans become representing as a symbol of God, only after PRAAN PRATISHTAPAN, the ShivLinga at Varnasi is a JYOTISLING, which manifested on its own at Kashi, When the Lord Manifested himself at Kashi that place became the residence of GOD forever. That place cannot be either taken away or gifted to anyone legally at any time by anyone.

The Petitioners argued the Places of Worship Act, which was brought by Shri NarasimhaRao in 1993, to all those places of worship whereat disputes between Hindus and Muslims existed even before 1947, excepting Ayothya, does not apply to Kashi Varanasi, as the land had always belonged to Lord Vishveshwar and he always resided thereat.

In Hindu Vedanta or Metaphysics, God is Universal Energy, who manifests as all we feel, see. This Universal energy cannot be grasped or perceived by our senses. Sun Light has a broad spectrum, right from Cosmic rays, Gamma rays, X rays, UV rays, Visible light, Infra red Light, Microwave radiation. Humans can only perceive sunlight only between 4000 A and 7000 A, which is just a pinhole in the broad spectrum of sunlight. If something is not perceived by Human Eyes, can we say it does not exist? The answer in Quantum Physics is a definite NO. So also in Advaita. Drishtantaa is not accepted by Sanatan Dharma.

Let us be very clear. Hinduism does not believe that when symbols cease to exist, the Universal energy thereat becomes ZERO.

GOD MAY BE SEEN, BUT HE IS ALWAYS EVERYWHERE UNSEEN FOR ALL TIMES.

ಪುಟ 3 ರಿಂದ.....

ಈ ಬದುಕಿಗೆ ಯಾರು ನಾಯಕರು? ಒಬ್ಬನೋ ಅಥವಾ ಅನೇಕರಿದ್ದಾರೆಯೋ? ಅಥವಾ ಈ ಬದುಕಿಗೆ ನಾಯಕ, ವಿಧಿಯೋ, ಧರ್ಮವೋ ಅಥವಾ ಅಂಧ ಶ್ರದ್ಧೆಯೋ? ನಾವು ಯಾವಾಗಲೂ ಇವೆಲ್ಲದರ ವಿಚಾರಮಂಥನದಲ್ಲಿಯೇ ನಮ್ಮ ಸಮಯವನ್ನು ಕಳೆಯಬೇಕೇ? ಇಂಥಹ ಒಂದು ಯೋಚನೆಯನ್ನು ಡಿವಿಜಿಯವರು ಓದುಗರ ಮುಂದಿಡುತ್ತಾರೆ.

ಡಾ. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರ ಪ್ರಕಾರ "ಯಾವೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಶ್ರೇಷ್ಠನಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ತಾನು ಇಡೀ ಮನುಕುಲದೊಂದಿಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಇಡೀ ಜೀವಸಂಕುಲದೊಂದಿಗೆ ಈ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದಲ್ಲಿ ಬಾಳಬೇಕು. ಒಂದು ಜೀವ ಘಟಕವಾದ ಮನುಷ್ಯ ತನ್ನನ್ನು ಇಡೀ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದೊಂದಿಗೆ ಸಮೀಕರಿಸಿ ನೋಡಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ತನ್ನ ಮಿತಿಯನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ತಾನು ಬದುಕಿಗೆ ನೀಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಬದುಕು ತನಗೆ ನೀಡಿದ್ದು ಹೆಚ್ಚು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಇದರಿಂದ ಅವನಲ್ಲಿ ಕೀಳರಿಮೆ ಮೂಡಬೇಕಿಲ್ಲ; ವಿನೀತಭಾವ ಬೆಳೆಯಬೇಕು" ಇದು ಮಾನವನ ಬದುಕಿನ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರಂತರ ನಿಲುವು. ಹೌದು, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಳಿಯುವಲ್ಲಿ, ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಬದುಕು ಇನ್ನಷ್ಟು ಸಮೃದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಮರ ತಾನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಆ ರೀತಿ ಮನುಷ್ಯ ಬೆಳೆಯಲಾರ. ನಮ್ಮ ಬದುಕು ಆರಂಭವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಮೊದಲೇ ಜೀವರಾಶಿ ಇಲ್ಲಿತ್ತು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡರೆ ಸಾಕು...

SIR C.V. RAMAN

We have forgotten the glories of Indian Science in the last century. Several Indian scientists shown the path of how a true scientist goes forward to discover new entities, effects and concepts. Physics is the basic science from which all other sciences have taken shape. But today if you ask any young student whether he likes Physics or even science, his answer is likely to be, I would like to study IT or Artificial Intelligence or just Commerce.

Any Nation which does not pay attention to Basic Research does not progress. It will not be self supporting. Light is all around us. It is the one source which supports all life on this planet.

Sir Chandrasekhara Venkata Raman was an Indian physicist known for his work in the field of light scattering. Using a spectrograph that he developed, he and his student K. S. Krishnan discovered that when light traverses a transparent material, the deflected light changes its wavelength and frequency. This phenomenon, a hitherto unknown type of scattering of light, which they called "modified scattering" was subsequently termed the Raman effect or Raman scattering. Raman received the 1930 Nobel Prize in Physics for the discovery and was the first Asian to receive a Nobel Prize in any branch of science.

Born to Tamil Brahmin parents, on 7th Nov 1888, Raman was a precocious child, completing his secondary and higher secondary education from St Aloysius' Anglo-Indian High School at the ages of 11 and 13, respectively. He topped the bachelor's degree examination of the University of Madras with honours in physics from Presidency College at age 16. His first research paper, on diffraction of light, was published in 1906 while he was

still a graduate student. The next year he obtained a master's degree. He joined the Indian Finance Service in Calcutta as Assistant Accountant General at age 19. There he became acquainted with the Indian Association for the Cultivation of Science (IACS), the first research institute in India, which allowed him to carry out independent research and where he made his major contributions in acoustics and optics.

In 1917, he was appointed the first Palit Professor of Physics by Ashutosh Mukherjee at the Rajabazar Science College under the University of Calcutta. On his first trip to Europe, seeing the Mediterranean Sea motivated him to identify the prevailing explanation for the blue colour of the sea at the time, namely the reflected Rayleigh-scattered light from the sky, as being incorrect. He founded the Indian Journal of Physics in 1926. He moved to Bangalore in 1933 to become the first Indian director of the Indian Institute of Science. He founded the Indian Academy of Sciences the same year. He established the Raman Research Institute in 1948 where he worked to his last days.

The Raman effect was discovered on 28 February 1928. The day is celebrated annually by the Government of India as the National Science Day. In 1954, the Government of India honoured him with the first Bharat Ratna, its highest civilian award. He later smashed the medallion in protest against Prime Minister Jawaharlal Nehru's policies on scientific research. He drew his last breath in Banagalore on 21 November 1970.

When you see a scientist, remember Sir C V Raman in whose footsteps he is walking.

ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ-ಮುಂಬರುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು

ದಿನಾಂಕ ಮತ್ತು ಸಮಯ	ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ
ರವಿವಾರ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2, 2022 ಸಂಜೆ 5.30ಕ್ಕೆ	ಶಾರದಾ ಪೂಜೆ ಮತ್ತು ಕೋಲಾಟ
ಶನಿವಾರ ನವೆಂಬರ್ 5, 2022 ಸಂಜೆ 5.30ಕ್ಕೆ	ನಾಡಹಬ್ಬ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ
ಶನಿವಾರ ನವೆಂಬರ್ 12, 2022 ಸಂಜೆ 5.30ಕ್ಕೆ	ಕನಕ ಜಯಂತಿ

'ನೇಸರು' ಜಾಗತಿಕ ಏಕಾಂಕ ನಾಟಕ ರಚನಾ ಸ್ಪರ್ಧೆ - 2022

ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಮುಂಬೈ ಒಂದು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದ್ದು ತನ್ನ ಶತಕವನ್ನು ಪೂರೈಸುವತ್ತ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದೆ. ಈ ಮೊದಲೂ ಕೂಡ ಕನ್ನಡ ಕಥಾ, ಕವನ, ನಾಟಕಗಳ ಸ್ಪರ್ಧೆಯನ್ನು ಆಯೋಜಿಸುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದೆ. ಇದೇ ಸರಣಿಯಲ್ಲಿ ಮೂರನೆಯ "ನೇಸರು ಜಾಗತಿಕ ಏಕಾಂಕ ನಾಟಕ ರಚನಾ ಸ್ಪರ್ಧೆ"ಯನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಿದೆ. ಈ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವದ ಎಲ್ಲ ಆಸಕ್ತರು ಭಾಗವಹಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ನಾಟಕ ರಚನಾಕಾರರು ಯಾವುದೇ ವಿಷಯದ ಕುರಿತಂತೆ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ರಚಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಯಾವುದೇ ಪ್ರವೇಶ ಶುಲ್ಕವಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಪ್ರಥಮ ಬಹುಮಾನ	15,000/-
ದ್ವಿತೀಯ ಬಹುಮಾನ	10,000/-
ತೃತೀಯ ಬಹುಮಾನ	7,500/-

ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳು:

- 1) ನಾಟಕಗಳು ಏಕಾಂಕ ನಾಟಕವಾಗಿದ್ದು ಸ್ವಂತ ರಚನೆಯಾಗಿರಬೇಕು. ಅನುವಾದ, ಅನುಕರಣೆ ಆಗಿರಕೂಡದು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ಇರಬೇಕು.
- 2) ನಾಟಕಗಳು ಸುಮಾರು 30 ಪುಟಗಳ ಮಿತಿಯಲ್ಲಿರಲಿ. ನಾಟಕವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡಿದರೆ 45-50 ನಿಮಿಷಗಳ ಒಳಗೆ ಮುಗಿಯುವಂತಿರಬೇಕು. ಕಾಗದದ ಒಂದೇ ಮಗ್ಗುಲಲ್ಲಿ ಚಿತ್ತಿಲ್ಲದಂತೆ ಬರೆದು ಕಳುಹಿಸಿ. (ಕೈ ಬರವಣಿಗೆ ಅಥವಾ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಮುದ್ರಿತ). ಇಮೈಲ್ : nataka.nesaru@gmail.com ಮೂಲಕವೂ ಕಳುಹಿಸಬಹುದು.
- 3) ನಾಟಕಕಾರರ ಹೆಸರು, ವಿಳಾಸ, ಮೊಬೈಲ್ ಸಂಖ್ಯೆ ಹಾಗೂ ಇಮೈಲ್ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕಾಗದದಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಕಳುಹಿಸಿ.
- 4) ಒಬ್ಬರು ಒಂದೇ ನಾಟಕವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬೇಕು.
- 5) ಸ್ಪರ್ಧೆಗೆ ಬಂದ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಮರಳಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.
- 6) ತೀರ್ಪುಗಾರರ ತೀರ್ಮಾನವೇ ಅಂತಿಮ.
- 7) ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಅಂತಿಮ ದಿನಾಂಕ 15-11-2022.
- 8) ತೀರ್ಪುಗಾರರ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಜನವರಿ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಜಾಹೀರುಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು.

ಕಮಲ ಕೆ.
ಅಧ್ಯಕ್ಷರು
ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್, ಮುಂಬೈ

ಡಾ. ಗಣಪತಿ ಶಂಕರಲಿಂಗ
ಗೌ. ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ
ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್, ಮುಂಬೈ